

บทที่ 4

ผลการดำเนินการวิจัย

ผลการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาล
สำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ตอนที่ 2 ผลการปรับปรุงหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ผลการทดลองใช้หลักสูตร แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

1.2 กระบวนการใช้หลักสูตร

1.1 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

จากการนำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียน
นานาชาติไปทดลองใช้กับเด็กอายุ 5-8 ปี ที่เริ่มเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับเริ่มต้นใน
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 1996-1997 จำนวน 8 คน เป็นเวลา 1 ภาคเรียน โดยมีรายละเอียด
ดังนี้

1. จำแนกเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะการใช้ภาษาไทย ดังนี้

1.1 เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่ง จำนวน 3 คน ได้แก่ เค โจ และแทน (นาม
สมมติ)

1.2 เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จำนวน 3 คน ได้แก่ รอบ พิป และเดน (นาม
สมมติ)

1.3 เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ จำนวน 2 คน ได้แก่ ฟิน และโคซ (นาม
สมมติ)

2. จำแนกผลการประเมินออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.1 ด้านภาษาไทย ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน คือการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
โดยแต่ละส่วนแบ่งการประเมินเป็นด้านเจตคติ และด้านความรู้และทักษะ

2.2 ด้านวัฒนธรรมไทย แบ่งการประเมินเป็นด้านเจตคติ และด้านความรู้และทักษะ

โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินในแต่ละด้านไว้ตั้งแต่ระดับพัฒนาการต่ำไปสู่ระดับพัฒนาการสูง 3 ระดับ คือระดับ 1 ระดับ 2 และระดับ 3

3. ใน 1 ภาคเรียนที่ทำการทดลอง ได้ทำการประเมินพัฒนาการเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของเด็ก 3 ครั้ง

รายละเอียดของผลการประเมินพัฒนาการสรุปได้ดังตารางที่ 3 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 จำนวนเด็กตามระดับเจตคติ และความรู้และทักษะด้านภาษาไทยและด้านวัฒนธรรมไทยของเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่ง เป็นภาษาที่สอง และเป็นภาษาต่างประเทศ

รายการ	จำนวนเด็กที่อยู่ในระดับ(คน)								
	ภาษาแม่			ภาษาที่สอง			ต่างประเทศ		
	คห. 1	คห. 2	คห. 3	คห. 1	คห. 2	คห. 3	คห. 1	คห. 2	คห. 3
ภาษาไทย									
1. การฟัง									
1.1 ด้านเจตคติ									
ระดับที่ 1 ฟังภาษาไทยเฉพาะเมื่อจำเป็นหรือถูกขอร้อง	1	-	-	2	-	-	2	1	1
ระดับที่ 2 ติดตามฟังข้อความ นิทาน คำสั่ง หรือประกาศภาษาไทย	2	2	2	1	3	3	-	1	1
ระดับที่ 3 อืมแอ้ม แสดงความพอใจในการฟัง	-	1	1	-	-	-	-	-	-
1.2 ด้านความรู้และทักษะ									
ระดับที่ 1 เข้าใจเฉพาะคำที่ได้เรียน หรือใช้เป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนในห้องเรียน	1	-	-	3	-	-	2	1	1
ระดับที่ 2 เข้าใจประโยคสั้นๆ ที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน	2	3	2	-	3	3	-	1	1
ระดับที่ 3 เข้าใจประโยคที่ยาวและมีความซับซ้อนในชีวิตประจำวัน	-	-	1	-	-	-	-	-	-
2. การพูด									
2.1 ด้านเจตคติ									
ระดับที่ 1 พูดภาษาไทยเฉพาะเมื่อมีความจำเป็นหรือถูกขอร้อง	1	-	-	3	-	-	2	1	1
ระดับที่ 2 เลือกพูดภาษาไทยกับคนไทยหรือคนที่พูดภาษาไทยด้วยเสมอ	2	2	1	-	3	2	-	1	1
ระดับที่ 3 พยายามพูดภาษาไทยมากขึ้น แม้จะไม่รู้คำศัพท์ แต่ก็ถามเพื่อจะได้พูดได้	-	1	2	-	-	-	-	-	-
2.2 ด้านความรู้และทักษะ									
ระดับที่ 1 สามารถใช้ภาษาพูดในขอบเขตที่จำกัด	1	-	-	3	-	-	2	2	1
ระดับที่ 2 สามารถตอบสนองความต้องการโดยใช้ภาษาพูดที่เรียนมาแล้ว	2	3	2	-	3	3	-	-	1
ระดับที่ 3 สามารถสนองความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดอย่างมีวัฒนธรรม	-	-	1	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนเด็กที่อยู่ในระดับ(คน)								
	ภาษาแม่			ภาษาที่สอง			ต่างประเทศ		
	คห 1	คห 2	คห 3	คห 1	คห 2	คห 3	คห 1	คห 2	คห 3
3. การอ่าน									
3.1 ด้านเจตคติ									
ระดับที่ 1 อ่านหนังสือภาษาไทยในชั่วโมงเรียนเฉพาะเมื่อได้รับมอบหมายจากครู	1	-	-	-	-	-	1	-	-
ระดับที่ 2 อ่านหนังสือภาษาไทยในชั่วโมงเรียนนอกเหนือจากที่ครูมอบหมาย	2	2	1	3	3	3	1	1	1
ระดับที่ 3 แสวงหาหนังสือภาษาไทยอ่านเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน ชักถามวิธีอ่านเมื่อพบคำหรือข้อความใหม่ๆ	-	1	2	-	-	-	-	1	1
3.2 ด้านความรู้และทักษะ									
ระดับที่ 1 สามารถจำตัวอักษรและภาษาเขียนในภาษาไทย	2	1	-	3	2	-	1	1	1
ระดับที่ 2 สามารถอ่านคำสั้นๆ ที่คุ้นเคยได้	1	2	2	-	1	3	1	1	1
ระดับที่ 3 สามารถอ่านคำหรือข้อความที่ใช้บ่อยได้โดยการจำและการคิดสะกด	-	-	1	-	-	-	-	-	-
4. การเขียน									
4.1 ด้านเจตคติ									
ระดับที่ 1 เขียนภาษาไทยเฉพาะเมื่อครูมอบหมายในชั่วโมงเรียน	1	-	-	1	1	-	1	1	1
ระดับที่ 2 เขียนภาษาไทยในชั่วโมงเรียนโดยครูไม่ต้องมอบหมาย	1	2	1	2	1	2	1	1	1
ระดับที่ 3 ริเริ่มงานเขียนเองนอกเวลาเรียน	1	1	2	-	1	1	-	-	-
4.2 ด้านความรู้และทักษะ									
ระดับที่ 1 เขียนตัวอักษรไทย โดยการลอกหรือเขียนจากความจำได้บางคำ ที่ศทางการเขียนยังไม่ถูกต้องทั้งหมด	2	1	1	2	1	1	2	1	1
ระดับที่ 2 ลอกหรือเขียนคำที่คุ้นเคยได้อย่างถูกต้อง	1	2	1	1	2	2	-	1	1
ระดับที่ 3 ลอกหรือเขียนประโยคหรือวลีสั้นๆ ได้ถูกต้อง	-	-	1	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนเด็กที่อยู่ในระดับ (คน)								
	ภาษาแม่			ภาษาที่สอง			ต่างประเทศ		
	นับ 1	นับ 2	นับ 3	นับ 1	นับ 2	นับ 3	นับ 1	นับ 2	นับ 3
วัฒนธรรมไทย									
1. ด้านเจตคติ									
ระดับที่ 1 ไม่เต็มใจ ต่อต้าน ไม่อยากมาเรียน หรือกล่าวถึงวัฒนธรรมไทยหรือคนไทยด้วยท่าทีไม่ยอมรับ ยกย่องวัฒนธรรมอื่นมากกว่า	1			2	2	2	1	1	1
ระดับที่ 2 ยอมรับ ไม่ต่อต้านวัฒนธรรมไทย แต่ไม่ถึงกับชื่นชมเห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทย	2	3	2	1	1	-	1	1	1
ระดับที่ 3 แสดงออก พูดถึงความเป็นไทยของตนด้วยความชื่นชม ซาบซึ้ง เห็นคุณค่า ภูมิใจ พูดภาษาไทยเมื่อพบคนไทย ขณะเดียวกันก็ยกย่องวัฒนธรรมอื่น และวัฒนธรรมโลก			1			1			
2. ด้านความรู้และทักษะ									
ระดับที่ 1 ไม่รู้จักสัญลักษณ์ สิ่งของ หรือกิจกรรมที่สำคัญที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยไม่ถูก สับสนเกี่ยวกับความเป็นไทย ไม่เข้าใจสภาพหลายวัฒนธรรมของตน	1	1	1	2	1		2	2	2
ระดับที่ 2 เข้าใจลักษณะเฉพาะของตน สามารถปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยง่ายๆ ได้	2	1	1	1	2	3	-	-	-
ระดับที่ 3 เข้าใจและสามารถเลือกปฏิบัติตนทั้งตามวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมสากลได้อย่างเหมาะสมกับบุคคลและโอกาส		1	1	-	-	-	-	-	-

พัฒนาการด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยของเด็กแต่ละคนสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4
ตารางที่ 4 ระดับเจตคติ ความรู้ และทักษะด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยของเด็กเป็น

รายบุคคล

เด็กกลุ่มตัวอย่าง	ด้านภาษาไทย								ด้านวัฒนธรรมไทย		
	การฟัง		การพูด		การอ่าน		การเขียน		เจตคติ	ความรู้ ทักษะ	
	เจตคติ	ความรู้ ทักษะ	เจตคติ	ความรู้ ทักษะ	เจตคติ	ความรู้ ทักษะ	เจตคติ	ความรู้ ทักษะ			
ภาษาที่หนึ่ง											
● เค	ครั้งที่ 1	2	2	2	2	2	1	3	1	2	2
	ครั้งที่ 2	3	2	2	2	3	2	3	2	2	2
	ครั้งที่ 3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
● ใจ	ครั้งที่ 1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	ครั้งที่ 2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	3
	ครั้งที่ 3	2	2	3	2	3	2	3	2	3	3
● แทน	ครั้งที่ 1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	ครั้งที่ 2	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1
	ครั้งที่ 3	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1
ภาษาที่สอง											
● รอบ	ครั้งที่ 1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2
	ครั้งที่ 2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	ครั้งที่ 3	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2
● พีป	ครั้งที่ 1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
	ครั้งที่ 2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
	ครั้งที่ 3	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2
● เตน	ครั้งที่ 1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1
	ครั้งที่ 2	2	2	2	2	2	1	3	2	1	2
	ครั้งที่ 3	2	2	3	2	2	2	3	2	1	2
ภาษาต่างประเทศ											
● ฟิน	ครั้งที่ 1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1
	ครั้งที่ 2	2	2	2	1	3	2	2	2	2	1
	ครั้งที่ 3	2	2	2	2	3	2	2	2	2	1
● โคข	ครั้งที่ 1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	ครั้งที่ 2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
	ครั้งที่ 3	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1

จากตารางที่ 3 และตารางที่ 4 ซึ่งแสดงพัฒนาการด้านภาษาไทยและด้านวัฒนธรรมไทยของเด็กกลุ่มทดลอง สามารถสรุปเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กทั้ง 8 คน จากการประเมินครั้งที่ 1 และครั้งที่ 3 ได้ดังนี้

1. พัฒนาการด้านภาษาไทย

1.1 การฟัง

1.1.1 ด้านเจตคติ

เด็กพัฒนาจากระดับ 1 เป็น ระดับ 2 จำนวน 4 คน

จากระดับ 2 เป็นระดับ 3 จำนวน 1 คน

1.1.2 ด้านความรู้และทักษะ

เด็กพัฒนาจากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จำนวน 5 คน

จากระดับ 2 เป็นระดับ 3 จำนวน 1 คน

1.2 การพูด

1.2.1 ด้านเจตคติ

เด็กพัฒนาจากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จำนวน 4 คน

จากระดับ 1 เป็นระดับ 3 จำนวน 1 คน

จากระดับ 2 เป็นระดับ 3 จำนวน 2 คน

1.2.2 ด้านความรู้และทักษะ

เด็กพัฒนาจากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จำนวน 5 คน

จากระดับ 2 เป็นระดับ 3 จำนวน 1 คน

1.3 การอ่าน

1.3.1 ด้านเจตคติ

เด็กพัฒนาจากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จำนวน 2 คน

จากระดับ 2 เป็นระดับ 3 จำนวน 3 คน

1.3.2 ด้านความรู้และทักษะ

เด็กพัฒนาจากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จำนวน 4 คน

จากระดับ 1 เป็นระดับ 3 จำนวน 1 คน

1.4 การเขียน

1.4.1 ด้านเจตคติ

เด็กพัฒนาจากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จำนวน 2 คน

จากระดับ 2 เป็นระดับ 3 จำนวน 2 คน

1.4.2 ด้านความรู้และทักษะ

เด็กพัฒนาจากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จำนวน 2 คน

จากระดับ 1 เป็นระดับ 3 จำนวน 1 คน

2. ด้านวัฒนธรรมไทย

2.1 ด้านเจตคติ

เด็กพัฒนาจากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จำนวน 1 คน

จากระดับ 2 เป็นระดับ 3 จำนวน 2 คน

2.2 ด้านความรู้และทักษะ

เด็กพัฒนาจากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จำนวน 2 คน

จากระดับ 2 เป็นระดับ 3 จำนวน 1 คน

สามารถสรุปเพื่อเปรียบเทียบจำนวนเด็กที่อยู่ในระดับพัฒนาการระดับที่ 1 ซึ่งเป็นระดับต่ำสุด และระดับพัฒนาการระดับที่ 3 ซึ่งเป็นระดับสูงสุด ในต้นภาคการศึกษาและสิ้นภาคการศึกษาได้ดังนี้

1. ด้านภาษาไทย

1.1 การฟัง

1.1.1 ด้านเจตคติ

จากต้นภาคการศึกษา พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 5 คน และไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 1 คน และเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3 มี 1 คน

1.1.2 ด้านความรู้และทักษะ

จากต้นภาคการศึกษา พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 6 คน และไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 1 คน และเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3 มี 1 คน

1.2 การพูด

1.2.1 ด้านเจตคติ

จากต้นภาคการศึกษา พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 6 คน และไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 1 คน และเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3 มี 3 คน

1.2.2 ด้านความรู้และทักษะ

จากต้นภาคการศึกษา พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 6 คน และไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 1 คน และเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3 มี 1 คน

1.3 การอ่าน

1.3.1 ด้านเจตคติ

จากต้นภาคการศึกษา พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 2 คน และไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา ไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 และเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3 มี 3 คน

1.3.2 ด้านความรู้และทักษะ

จากต้นภาคการศึกษา พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 2 คน และไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา ไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 และเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3 มี 1 คน

1.4 การเขียน

1.4.1 ด้านเจตคติ

จากต้นภาคการศึกษา พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 3 คน และเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3 มี 1 คน

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 1 คน และเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3 มี 3 คน

2. ด้านวัฒนธรรมไทย

2.1 ด้านเจตคติ

จากต้นภาคการศึกษา พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 4 คน และไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 3 คน และเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3 มี 2 คน

2.2 ด้านความรู้และทักษะ

จากต้นภาคการศึกษา พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 6 คน และไม่มีเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา เด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 1 มี 3 คน และเด็กที่มีพัฒนาการในระดับ 3 มี 1 คน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า เด็กกลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านภาษาไทยและด้านวัฒนธรรมไทย ทั้งในด้านเจตคติ และด้านความรู้และทักษะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 กระบวนการใช้หลักสูตร

จากการทดลองจัดกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมไทยตามหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย กับนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับเริ่มต้นจำนวน 8 คน อายุ 5 - 8 ปี ซึ่งเรียนชั้น Kindergarten2 ซึ่งเทียบเท่าชั้นอนุบาล 3 ถึงชั้น Year3 ซึ่งเทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยแบ่งออกเป็นเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่งจำนวน 3 คน เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองจำนวน 3 คน และเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศจำนวน 2 คน จัดกิจกรรมเป็นจำนวน 16 ครั้ง ในเวลา 1 ภาคเรียน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1.2.1 เวลาและโอกาสที่จัดให้

พบว่า ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมคือ 14.00 - 15.00 น. ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กเลิกเรียนแล้ว เด็กแต่ละคนทยอยมาห้องเรียนภาษาไทยด้วยความรู้สึกหิวและเหนื่อย ครูจัดเตรียมของว่างบริการเด็ก เพื่อให้เด็กบรรเทาความหิว และเตรียมตัวสำหรับการเรียน โดยใช้โอกาสในช่วงนี้จัดเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เช่น การทักทาย การยกมือไหว้ การกล่าวคำขอบคุณและยกมือไหว้ผู้ใหญ่ การได้รับประทานขนมและผลไม้ไทย ช่วยให้เด็กรู้สึกคุ้นเคยกับการอยู่ร่วมกันในวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น จากนั้นจึงนำเข้าสู่บทเรียนโดยเชื่อมโยงกิจกรรมภาษาเข้ากับวัฒนธรรมไทย เช่น สนทนาเกี่ยวกับชื่อของขนมหรือผลไม้ อภิปรายเกี่ยวกับรสชาติและความรู้สึกของคนที่ม่ต่อขนมหรือผลไม้ และจัดให้มีการบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับขนมหรือผลไม้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเขียนความคิดเห็นลงในกระดาษ สติกเกอร์ หรือในกระดาษที่ตัดเป็นรูปปาก การทำกราฟแท่ง หรือการบันทึกลงในตาราง เป็นต้น เด็ก 7 คนชอบขนมและผลไม้ไทยที่ได้ชิมทุกครั้ง ขนมที่เด็กทุกคนรับประทานได้มากมักเป็นขนมที่มีความกรอบ รสชาติไม่หวานมากนัก หรือมีลักษณะสวยงามแปลกตา เช่น ทองพับ ขนมผิง ลูกชุบ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า อาหารไทยที่เด็กจะยอมรับได้ง่ายมักมีรสและกลิ่นไม่จัดนัก ไม่ต่างจากรสอาหารฝรั่งที่เด็กคุ้นเคยมากเกินไป

ในระหว่างช่วงที่จัดกิจกรรมมีเด็กออกจากการร่วมกิจกรรม 1 คน (แจ้งว่าเพื่อจะนั่งรถรับส่งกลับบ้านในเวลาเดิมกิจกรรมนี้เริ่มหลังจากการเปิดเรียนแล้ว 2 สัปดาห์) และมีเด็กย้ายกลุ่ม 2 คน เนื่องจาก ต้องการสัมผัสกับกิจกรรมอื่นๆ และผู้ปกครองไม่เข้าใจการสอนภาษาไทยตามแนวของหลักสูตรนี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรปกติ แต่ต้องการให้เด็กได้เรียนพยัญชนะและสระไทยเช่นเดียวกับที่เคยเรียนในภาคเรียนที่แล้ว

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าควรมีการระบุในเอกสารประกอบหลักสูตรเกี่ยวกับการเตรียมตัวเด็กก่อนเริ่มเรียน ให้มีการจัดเตรียมของว่างสำหรับเด็กในโรงเรียนที่ต้องใช้

หลักสูตรนอกเวลาปกติ ซึ่งเด็กต้องร่วมกิจกรรมในช่วงเวลาที่เด็กหิวและเหนื่อย และต้องจัดเวลาให้เด็กได้มีโอกาสผ่อนคลายความเหนื่อยล้าที่เกิดจากการร่วมกิจกรรมตลอดทั้งวัน ก่อนที่จะเริ่มบทเรียน อนึ่ง การใช้อาหารไทยในช่วงเตรียมตัวเด็กก่อนเรียนสามารถนำมาสู่เนื้อหาภาษาและวัฒนธรรมไทยได้ง่าย

ในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ต้องจัดให้มีสื่อสำหรับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เนื่องจากผู้ปกครองไทยส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการสอนภาษาไทยแบบแจกลูกสะกดคำ และไม่เคยเห็นตัวอย่างการสอนภาษาแบบอื่น

1.2.2 บรรยากาศทางกายภาพ

พบว่า ในการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ได้ใช้ห้องเรียนภาษาไทย ณ บริเวณศาลาไทยของโรงเรียนบางกอกพัฒนา เป็นห้องเรียนที่มีลักษณะทางกายภาพเอื้อต่อการเรียนรู้ กล่าวคือ เป็นห้องเรียนขนาดประมาณ 8 X 10 เมตร ที่มีแสง และอุณหภูมิพอเหมาะ ไม่มีเสียง และกลิ่นรบกวนการเรียนรู้อะไรของเด็ก มีที่ว่างเพียงพอที่สามารถจะปรับกิจกรรมให้เป็นลักษณะกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล พื้นห้องสะอาดพอที่เด็กจะสามารถทำกิจกรรมที่พื้นได้ ประกอบด้วยเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการใช้ชีวิตตามวัฒนธรรมไทย เช่น การนั่งกับพื้น การเขียนหนังสือบนตั่ง การนั่งและนอนอ่านหนังสือบนหมอนชนิดที่มีเบาะรองนั่ง เป็นต้น อีกทั้งการตกแต่งห้องนี้ช่วยให้เด็กมีความสนใจเกี่ยวกับความเป็นไทยมากขึ้น เช่น เด็กไทย 1 คน ชีที่พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระราชินี แล้วถามว่า “นี่รูปใคร” จึงเป็นโอกาสที่ทำให้ครูทราบถึงความจำกัดของประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยของเด็กแล้วจึงอธิบายให้เด็กเข้าใจ

การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอนที่สามารถเคลื่อนย้ายได้มีประโยชน์สำหรับการจัดกิจกรรมนี้มาก เพราะต้องเตรียมพร้อมสำหรับการขนย้ายเสมอ เนื่องจากบางครั้งครูที่ดูแลห้องนั้นในช่วงเวลาปกติขอใช้ห้องในช่วงเวลานั้น และขอให้ย้ายไปจัดกิจกรรมที่ห้องอื่น

การที่ต้องขอยืมใช้ห้องเรียนของครูคนอื่นนั้น เป็นโอกาสที่ครูจะได้ปลูกฝังวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมโลกโดยการอธิบายและฝึกให้เด็กรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น เกรงใจเจ้าของสถานที่ มีความรับผิดชอบ ไม่สร้างความเสียหายและเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงควรมีการกำหนดในเอกสารประกอบหลักสูตร เกี่ยวกับบรรยากาศทางกายภาพของสถานที่ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้อาษาและวัฒนธรรมไทย

1.2.3 บรรยายากาศทางจิตวิทยา

พบว่า ในการทดลองจัดกิจกรรมได้จัดให้มีบรรยายากาศที่ผ่อนคลาย มีช่วงเวลาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กล่าวคือ เด็กได้ออกเสียงโดยการใช้นับรายชื่อของตนเพื่อเลือกหนังสือเล่มที่ต้องการให้ครูอ่านให้ฟังหรืออ่านหนังสือร่วมกัน ได้ทำกิจกรรมในกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล โดยการเลือกกิจกรรมและเพื่อนที่จะทำงานร่วมด้วยตนเอง เด็กได้มีช่วงเวลาอิสระ สามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนสนใจ มีเวลาทำกิจกรรมที่ยืดหยุ่น ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ อย่างอิสระ และยืดหยุ่นการทำกิจกรรมตามความสนใจของเด็ก และเด็กมีโอกาสเลือกสื่อสารกับเพื่อนและครูในภาษาที่ตนถนัด

ดังนั้นจึงควรนำข้อมูลเกี่ยวกับบรรยายากาศทางจิตวิทยา ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรมไทยไปกำหนดในเอกสารประกอบหลักสูตร

1.2.4 ขนาดของกลุ่ม

พบว่า เด็กที่ร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรมีจำนวน 8 - 11 คน และพบว่าเด็กจำนวน 8 คนที่ร่วมกิจกรรมตลอดภาคการศึกษาสามารถทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานภาษาไทยและประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยแตกต่างกันมาก ทำให้ครูต้องเตรียมการสอนเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างมาก

จำนวนเด็กมีผลต่อการจัดเตรียมอุปกรณ์การสอนและสื่อต่างๆ การที่เด็กมีจำนวน 8 คน ทำให้การจัดชั้นเรียนเป็นไปอย่างสะดวก คือสามารถจัดให้เด็กนั่งรวมเป็นครึ่งวงกลมชั้นเดียวได้โดยไม่ต้องเบียดหรือแย่งกันดูหนังสือที่ครูอ่านให้ฟัง เด็กไม่ต้องรอกการออกมาร่วมกิจกรรมนานเกินไป เช่น เด็กทุกคนได้ออกมาอ่านหนังสือให้เพื่อนๆ ฟัง เด็กทยอยเลือกหนังสือและเขียนชื่อหนังสือเพื่อยืมกลับไปอ่านที่บ้านได้โดยไม่ต้องแย่งกับเพื่อน หรือหากเด็กกลับบ้านถือหนังสือพร้อมกันหลายคนก็จัดแยกแฟ้มบันทึกการยืมหนังสือออกมาเป็นแผ่นละคนได้ เพื่อลดปัญหาการรอคอย และปัญหาเกี่ยวกับการรับส่งเด็กในช่วงเลิกเรียน

จึงควรนำข้อมูลนี้ไปกำหนดให้เอกสารประกอบหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับขนาดของกลุ่ม

1.2.5 ลักษณะกิจกรรม

พบว่า กิจกรรมที่จัดในช่วงเวลา 14.00 - 14.50 น. แบ่งออกเป็นช่วงย่อยโดยประมาณดังนี้

- 14.00 - 14.15 น. กิจกรรมวัฒนธรรมไทย การทักทาย การเตรียมตัวเด็กโดยให้
รับประทานของว่างระหว่างที่รอเด็กบางคนที่อาจมาช้า
- 14.15 - 14.35 น. กิจกรรมภาษา (กลุ่มใหญ่) เช่น การเขียนบันทึกคิดเห็น
การอ่านร่วมกัน การเขียนร่วมกัน การฟังนิทาน การทำ
หนังสือ การแสดงหุ่นมือ การอภิปราย การเขียน การลง
ชื่อมาเรียน การฟังเพลง การร้องเพลง การทำกรอบ
โครงร่างร่างกายของตนและเพื่อน เป็นต้น
- 14.35 - 14.45 น. กิจกรรมภาษา(กลุ่มย่อยและรายบุคคล) เช่น การเล่าเรื่อง
ซ้ำ การอ่านร่วมกับผู้ใหญ่และเพื่อน การฟังเทปบันทึกการ
อ่านหนังสือ การบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน
การทำหนังสือ เป็นต้น
- 14.45 - 14.50 น. กิจกรรมการเลือกยืมหนังสือและสื่อไปอ่านและปฏิบัติ
กิจกรรมที่บ้าน เช่น การเลือกหนังสือ การอ่านหนังสือ การ
บันทึกชื่อหนังสือที่ต้องการยืมกลับไปอ่านที่บ้าน การนำสื่อ
ที่ยืมไปปฏิบัติที่บ้านในครั้งก่อนมาส่งให้ครูบันทึกผลงาน
 เป็นต้น

ดังนั้นจึงควรนำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสนอไว้ในเอกสารประกอบ
หลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูที่จะจัดกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมไทยต่อไป

1.2.6 กระบวนการสอนของครู

พบรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) การเลือกภาษาให้เหมาะกับการสื่อสารกับเด็ก

ในการสอน ครูเลือกใช้ภาษาให้เหมาะกับความสามารถทางภาษาของเด็ก
ดังนี้ สำหรับเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่ง ครูใช้ภาษาไทยเป็นหลัก เด็กที่ใช้ภาษาไทย
เป็นภาษาที่สอง ครูใช้ภาษาไทยเป็นหลัก ใช้ภาษาอังกฤษเมื่อเด็กถามหรือทำท่าไม่เข้าใจ เด็กที่
ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ ครูใช้ภาษาไทย แล้วอธิบายซ้ำบางช่วงหรือบางข้อความด้วย
ภาษาอังกฤษ

ปัญหาที่ครูพบในขณะที่ทำการทดลองมักเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเลือกใช้ภาษา
ครูตัดสินใจว่า จะเล่านิทานโดยใช้ภาษาไทยทุกครั้ง แต่พบว่ามีเด็กต่างชาติ 1 คน ทำสีหน้า
เศร้า แล้วบอกว่า เขาเสียใจที่ทุกคนในห้องนี้พูดภาษาไทยได้ แต่เขาพูดไม่ได้เพียงคนเดียว ครูจึง

บอกเขาว่า ครูจะเล่านิทานเป็นภาษาไทยให้เขาและเพื่อนฟัง แล้วครูจะเล่าเป็นภาษาอังกฤษให้เขาฟังอีกครั้งหนึ่ง เด็กดีใจและตั้งใจฟังนิทาน เมื่อฟังนิทาน “กระต๊ากกระต๊ากกระต๊ากกระต๊าก” จบ เด็กเชื่อมโยงความเข้าใจจากการดูภาพ และการทำท่าทางของครู เด็กอธิบายให้ฟังว่าเขา รู้จักหนังสือเรื่องนี้ “I know an old lady who swallowed a fly” และเขาร้องเพลงได้ ครูจึงเปิดโอกาสให้เขาร้องเพลงที่เขารู้จัก และสนทนากับเขาเกี่ยวกับนิทานโดยพยายามสอดแทรกคำภาษาไทยที่เขารู้จัก เช่น การนับจำนวนแก้วน้ำที่ตัวละครดื่ม 1-10 เป็นต้น

(2) การปฏิสัมพันธ์กับเด็ก

ระยะเวลาที่ครูใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ครูใช้เวลาในการสอนช่วงกิจกรรมวัฒนธรรมไทย และกิจกรรมภาษาที่เป็นกิจกรรมกลุ่มใหญ่ปฏิสัมพันธ์กับเด็กทุกคน และปฏิสัมพันธ์กับเด็กเป็นกลุ่มย่อยและรายบุคคลในช่วงกิจกรรมภาษาที่เป็นกลุ่มย่อยและรายบุคคล

(3) การปูพื้นฐานและการเตรียมตัวเด็ก

ในการจัดกิจกรรม จำเป็นต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวและการปูพื้นฐานในการทำกิจกรรมให้แก่เด็ก เช่น อธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำตามความสนใจ วิธีการบันทึกรายชื่อหนังสือเพื่อขอยืมกลับบ้าน การใช้กระเป๋ากرارอ่านภาษาไทย การใช้สมุดสื่อสารกับผู้ปกครอง การบันทึกความคิดเห็นลงในสมุดบันทึกหนูน้อยนักอ่าน การเก็บผลงานของตนเองลงในแฟ้มเก็บงาน การคัดเลือกผลงานและภาพถ่ายของตน เป็นต้น

(4) การเสริมแรง

ครูพยายามให้การเสริมแรงทางบวก เช่น การกล่าวชมเชย เก่ง เก่งมาก พร้อมกับยกนิ้วหัวแม่มือให้แล้วแปลความหมายเป็นภาษาอังกฤษให้เด็กที่ไม่เข้าใจความหมาย ทราบในครั้งแรก ครั้งต่อไปเมื่อครูกล่าวชมเชยด้วยภาษาไทย เด็กเข้าใจ ยิ้มรับ บางคนพูดตามอย่างดีใจ หรือการแสดงความชื่นชมผลงานของเด็ก โดยใช้ภาษาไทยในครั้งแรก แล้วอธิบายด้วยภาษาอังกฤษสำหรับเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ แล้วชี้ให้ผู้ปกครองเห็นถึงความสามารถและความพยายามของเด็ก โดยการสนทนากับผู้ปกครองกล่าวชมเชยต่อหน้าเด็ก หรือการเขียนอธิบายลงใจสมุดสื่อสารถึงผู้ปกครอง หรือการให้รางวัลแก่เด็ก เช่น การยอมทำตามความต้องการของเด็กในเรื่องที่สามารถทำได้ เช่น การถ่ายภาพเด็กและผลงานของเด็กเมื่อเด็กร้องขอ โดยครูอธิบายว่าครูจะถ่ายภาพเมื่อเด็กใช้ความพยายามและความตั้งใจในการทำงาน เป็นต้น

(5) การควบคุมชั้นเรียน

พบว่า การที่จัดกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมไทยในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม โดยจัดชั้นในเวลาของเด็กเหนื่อย หิว และเปลี่ยนจากการเรียนทั้งวันแล้ว เราจำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่สนุกสนาน ให้เด็กรู้สึกผ่อนคลาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องลดหย่อนเรื่องวินัยลง อีกทั้งยังจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการมากนัก เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน จากการทดลองพบว่า ในช่วงท้ายของการทดลอง เด็กเริ่มควบคุมตนเองได้ ดังนั้น จึงเชื่อว่าเด็กจะมีวินัยในตนเองในระยะยาว

(6) การแก้ไขข้อผิดพลาดของเด็ก

เนื่องจากเด็กไม่คุ้นเคยกับการอยู่รวมในวัฒนธรรมไทย เด็กส่วนใหญ่จึงมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ตั้งเป็นโต๊ะเขียนหนังสือ เด็กรู้สึกเมื่อยเมื่อนั่งพับขาอยู่กับพื้นเป็นเวลานาน เด็กหลายคนจึงมักนั่งบนตั่งซึ่งมีความสูงใกล้เคียงกับเก้าอี้ ครูต้องคอยเตือน สะกิดเด็ก กล่าวชมเชยเด็กคนอื่นๆ ที่ไม่ขึ้นมา นั่งบนตั่งว่า เก่งมากที่เข้าใจวัฒนธรรมไทย ว่าการนั่งบนตั่งเป็นสิ่งไม่สุภาพ แล้วอธิบายซ้ำเป็นภาษาอังกฤษสำหรับเด็กที่ไม่เข้าใจ ดังนั้นจึงต้องปรับเปลี่ยนเกี่ยวกับเนื้อหาการสอน ที่เดิมตั้งภาษาไทยไว้เป็นหลัก แต่เมื่อพบว่าเด็กมีปัญหาข้อเข้าใจผิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม จึงต้องปรับเนื้อหาเป็น ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง อีกทั้งยังพบข้อมูลเชิงประจักษ์ว่าจำเป็นต้องปรับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยต้องให้ความสำคัญกับเจตคติเป็นอันดับแรก

(7) ความรวดเร็วในการดำเนินการสอน

เนื่องจากในช่วงการทดลองย่อย ได้ทดลองใช้แผนการสอนกับเด็กกลุ่มเล็ก ซึ่งเป็นเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่ง ที่เคยเรียนในโรงเรียนไทยมาก่อน และมีประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยเป็นพื้นอยู่เดิม ดังนั้น เมื่อมาทดลองใช้กับเด็กกลุ่มตัวอย่างจึงพบว่า แผนเดิมที่กำหนดไว้ไม่เหมาะสมกับการใช้กับเด็ก เนื่องจากจำเป็นต้องใช้เวลาในการปฏิสัมพันธ์กับเด็กมากกว่าที่กำหนดไว้ อีกทั้งพบว่าเด็กมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ซึ่งครูต้องใช้เวลาในการแก้ไขข้อเข้าใจผิดเหล่านั้น ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวเด็กในการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย หรือการใช้เวลาในการอธิบายซ้ำเป็นภาษาอังกฤษกับเด็กที่ไม่เข้าใจภาษาไทย อีกทั้งยังต้องใช้เวลากับการติดตามสิ่งที่เด็กสนใจ เช่น การที่เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่ง 1 คน เริ่มถามคำถามเกี่ยวกับหนุมาน ครูต้องใช้เวลาในการอธิบาย และแนะนำหนังสือรวมเกียรติเพื่อตอบสนองความสนใจของเด็กอย่างทันที่ตรงที่ ตลอดจนเด็กส่วนใหญ่สนใจและซักถามเกี่ยวกับหนุมานเพิ่มเติม เด็กคนแรกจึงอธิบายตามความเข้าใจของเขา และเด็กๆ

พากันอยากยืมหนังสือกลับบ้าน โดยครูจะต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่เด็กโดยสนองความต้องการของเด็กในเวลาที่เขากระตือรือร้นอย่างทันที่ ดังนั้น จึงพบว่าต้องปรับแผนการสอนให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์จริง โดยไม่สามารถทำตามแผนการสอนที่กำหนดไว้โดยที่ไม่ทราบความสนใจและความถนัดของเด็กได้

(8) การเชื่อมโยงกับวิชาอื่น

ในการจัดกิจกรรม ครูพยายามเชื่อมโยงภาษาและวัฒนธรรมไทยกับวิชาอื่นๆ ที่เด็กได้เรียน และพบว่าการเรียนรู้ภาษาไทยสัมพันธ์กับวิชาไทยศึกษาที่สอนด้วยภาษาอังกฤษแก่นักเรียนทุกคนที่เรียนตั้งแต่ Year 3 ขึ้นไป และให้ประโยชน์แก่เด็กเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ก่อนวันปิยมหาราช ครูสนทนาเกี่ยวกับวันปิยมหาราช โดยตามคำถามเกี่ยวกับพระบรมฉายาลักษณ์ของพระปิยมหาราช และพระราชกรณียกิจ เด็กไทยที่เรียนชั้น Year 3 ยกมือ บอกว่าเขาเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ครูจึงเชิญเขาออกมาอธิบายให้เพื่อนฟัง เด็กอธิบายเป็นภาษาอังกฤษ ว่าพระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ไทย แต่ไม่ใช่พระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบัน ครูถามคำถามด้วยภาษาไทยว่า ทราบไหมว่าพระองค์ทรงทำอะไรบ้าง เด็กอธิบายเป็นภาษาอังกฤษ โดยชี้ภาพครูพูดซ้ำสรุปข้อความที่เด็กอธิบายเป็นภาษาไทย และเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ 2 คน พยายามหัดพูดภาษาไทยโดยใช้คำที่ครูพูดพร้อมกับชี้ภาพ เช่น โทรศัพท์ โรงเรียน เป็นต้น

(9) การเป็นแบบอย่าง

ครูเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยในกิจวัตรประจำวัน เช่น การทักทาย การไหว้ผู้ปกครอง การรับไหว้เด็ก การพูดภาษาไทย การนั่งกับพื้น อีกทั้งยังต้องเป็นแบบอย่างในด้านภาษาไทย เช่น การมีนิสัยการรักการอ่าน การเขียนภาษาไทยที่ถูกต้อง เป็นต้น

(10) การใช้คำถาม

ระหว่างการจัดกิจกรรม ครูเลือกใช้คำถามหลายระดับ โดยเริ่มด้วยคำถามระดับต่ำ เช่น ถามให้เลือกตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ แล้วใช้คำถามที่กระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดในระดับสูงต่อไป โดยรับฟังคำตอบและเหตุผลของเด็กทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองพยายามกระตุ้นให้เด็กตอบด้วยภาษาไทย แต่เมื่อเด็กไม่สามารถอธิบายได้ก็อนุโลมให้ใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อไม่ให้เป็นการสกัดกั้นความคิดของเด็กด้วยอุปสรรคทางภาษา และครูต้องใช้การถามคำถามบ่อยๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของเด็กอยู่เสมอ เนื่องจากเด็กบางคนมีประสบการณ์ทางภาษาไทยน้อยมาก และอาจเกิดความเข้าใจผิดขึ้นได้ง่าย แม้บางเรื่องจะเป็นเรื่องที่เด็กไทยส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้โดยง่าย

เช่น ในช่วงแรกครูทักทายเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศว่า “สวัสดีค่ะ” เด็กพูดตามว่า “สวัสดีค่ะ” ครูอธิบายว่าเขาเป็นผู้ชาย ต้องใช้คำว่า “สวัสดีครับ” เด็กจึงพูดคำว่า “สวัสดีครับ” ตลอดเวลาทุกครั้ง que พบหน้าครู ครูต้องอธิบายว่า เราสวัสดีกันเพื่อทักทายกันในครั้งแรกที่พบกัน ของวันนั้น และก่อนลาจากกันเท่านั้น หรือพบว่า เด็กผู้หญิงตอบคำถามโดยไม่มีคำลงท้าย เช่น ครูถามว่าชอบขนมชนิดนี้ไหม เด็กผู้หญิงตอบว่า “ชอบ” ครูแนะนำเด็กว่า ควรพูดว่า “ชอบค่ะ” เด็กหญิงจึงพูดว่า “ชอบค่ะ” เด็กชายรีบตอบขึ้นบ้าง ว่า “ชอบค่ะ”

(11) การจัดกลุ่มเด็ก

ในการจัดกลุ่มเด็กเพื่อทำกิจกรรม ในบางช่วงครูจัดเด็กกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาใกล้เคียงกันมาทำกิจกรรมเดียวกัน เช่น การฟังนิทานเป็นกลุ่มย่อย เป็นต้น เพื่อให้เด็กได้ฟังนิทานโดยใช้เฉพาะภาษาไทย และในบางช่วงครูจัดให้เด็กที่มีความสามารถทางภาษาต่างกันอยู่ด้วยกันเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ฟังการพูดของเพื่อนๆ และมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกันและกัน เด็กมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนภาษา ได้ทดลองใช้ภาษากับคนอื่นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเสรี เด็กบางคนสามารถติดตามกิจกรรมได้โดยอาศัยการเลียนแบบเพื่อน และบางช่วงครูขอให้เด็กที่มีความสามารถทางภาษาไทยมากกว่าช่วยอธิบายข้อความที่ฟังครูพูดด้วยภาษาไทยให้เพื่อนที่ฟังครูพูดไม่เข้าใจฟัง ครูสังเกตว่าเด็กอธิบายให้เพื่อนฟังโดยใช้ภาษาอังกฤษ ในขณะที่เด็กอธิบายให้เพื่อนฟังนั้นครูก็มีโอกาสได้ตรวจสอบความเข้าใจของเด็กอีกด้วย

กิจกรรมที่ครูเลือกใช้ สามารถปรับเปลี่ยนได้หลากหลายมากกว่าที่กำหนดไว้เดิม เช่น พบว่า สามารถใช้การเขียนในสถานการณ์ที่หลากหลาย เช่น เขียนบัตรอวยพร เขียนจดหมายถึงตัวละครในหนังสือที่อ่าน การทำหนังสือ การทำกราฟ การบันทึกเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน การเขียนชื่อหนังสือเพื่อขอยืมหนังสือกลับบ้าน อีกทั้งพบว่าเด็กมีนิสัยรักการอ่าน เด็กมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้หนังสืออยู่แล้ว ซึ่งอาจเป็นเพราะเด็กได้รับการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการเขียนจากโรงเรียนอยู่แล้ว ดังนั้นจึงถ่ายโอนมาใช้ในกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมไทยได้โดยง่าย

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าควรมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาในส่วนวัฒนธรรม จำเป็นต้องสอนเนื้อหาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวเองก่อน เนื่องจากเด็กยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับตัวเอง และยังไม่สนใจในส่วนวัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวเด็ก หากสอนเนื้อหาวัฒนธรรมไทยโดยกำหนดว่าทุกคนต้องทำตาม จะส่งผลให้เด็กเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อวัฒนธรรมไทย และจะเลือกกระแกว่าตนไม่ใช่คนไทยดังที่พบตัวอย่างในกลุ่มเด็กโต

อีกทั้งการพบข้อมูลเหล่านี้ มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ปรับเปลี่ยนจุดมุ่งหมาย
ของหลักสูตรโดยต้องให้ความสำคัญกับเจตคติเป็นอันดับแรก

ดังนั้นจึงควรมีการเสนอแนะแนวทางการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนไว้ในเอกสาร
ประกอบหลักสูตร

1.2.7 กระบวนการเรียนของผู้เรียน

พบว่า เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่งและเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองใช้
ภาษาไทยในการพูดกับครู และใช้ภาษาอังกฤษกับเพื่อน โดยในช่วงแรกใช้ภาษาอังกฤษกับ
เพื่อนทุกคนตลอดเวลาทั้งเพื่อนที่พูดไทยได้และไม่ได้ ในช่วงต่อมากครูพยายามเตือนเด็กให้ใช้
ภาษาไทยในการสนทนากับเพื่อนที่พูดภาษาไทยได้ เด็กจึงเพิ่มความถี่ในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น
ส่วนเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ ในช่วงแรกใช้ภาษาอังกฤษตลอดเวลา และรอฟัง
เฉพาะเวลาที่ครูพูดภาษาอังกฤษด้วยเท่านั้น ต่อมาเด็กเริ่มสนใจฟังภาษาไทยบ้าง ที่ครูพูด
ประกอบท่าทางกับเขา และแสดงออกให้ทราบว่าเขาเข้าใจหรือซักถามเมื่อไม่แน่ใจว่าตนเองเข้าใจ
ถูกหรือไม่ หรือบางครั้งขณะที่ครูอธิบาย เด็กถามคำถามเป็นภาษาอังกฤษกับเพื่อนเพื่อให้เพื่อน
อธิบายเป็นภาษาอังกฤษ

ภาษาไทยที่เด็กใช้ในห้องเรียนมีหลายลักษณะ เช่น เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็น
ภาษาต่างประเทศ มีท่าทางกระตือรือร้น สนใจฟัง แต่ไม่สามารถตอบเป็นภาษาไทยได้ มักตอบ
ด้วยภาษาท่าทาง และภาษาอังกฤษ เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศคนหนึ่งเข้าใจคำ
ถามสั้นๆ ของครู เช่น ชอบไหม ทำไม และตอบเป็นภาษาไทยด้วยคำสั้นๆ เช่น ชอบ สวย เป็นต้น
เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง ใช้ภาษาไทยในหลายลักษณะเช่นกัน
กล่าวคือ มีตั้งแต่การใช้เป็นคำ ประโยคเดี่ยว เป็นประโยคที่ไม่สมบูรณ์ หรือเป็นประโยคที่ปน
ภาษาอังกฤษ ประโยคที่ซับซ้อนขึ้น ประโยคต่อเนื่องกัน จนกระทั่งใช้เป็นบทสนทนาต่อเนื่อง

คำถามของเด็ก มีตั้งแต่ระดับต่ำถึงระดับสูง เช่น พบว่าเด็กถามคำถามเพื่อ
เปรียบเทียบ และประเมินค่า กล่าวคือ มีเด็กถามคำถามเกี่ยวกับหนุมนานว่าเก่งไหม เก่งกว่า
Boss (ตัวการ์ตูนที่เด็กรู้จัก) ไหม ซึ่งเป็นการประเมินค่าทางวัฒนธรรม เมื่อครูอธิบายว่า หนุมนาน
สามารถทำตัวให้เล็กหรือใหญ่ก็ได้ และสามารถต่อสู้กับยักษ์เพื่อช่วยคนดีจนชนะยักษ์ทั้งกองทัพ
เด็กจึงตัดสินใจเลือกหนุมนานว่าเป็นคนดี เด็กทำท่าดีใจ ถ้ายทอดเป็นภาษาอังกฤษให้เพื่อนและ
น้องฟัง และยังพบว่าเด็กนำความรู้ที่ได้ไปใช้ต่อ เช่น เมื่อมีเพื่อนในชั้นเรียนไม่สบาย 2 คน
ครูชวนเด็กๆ เขียนบัตรอวยพร เด็กคิดข้อความว่า “หนุมนานเป็นคนดี เก่งกว่า Boss หนุมนาน
จะไปช่วย...(ชื่อเพื่อน)

ดังนั้นจึงควรนำข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับกระบวนการเรียนของผู้เรียนนี้ไปกำหนด จุดประสงค์ปลายทางของหลักสูตร

1.2.8 วิธีประเมินผล

พบว่า เด็กแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนให้เห็นระดับพัฒนาการทางภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในระดับที่แตกต่างกัน การจัดแฟ้มผลงานเด็กช่วยทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยอย่างชัดเจน และมีข้อค้นพบที่สะท้อนให้เห็นว่า พิสัยเป็นสิ่งสำคัญ และเด็กแต่ละคนมีพิสัยด้านต่างๆ อยู่ในระดับแตกต่างกัน ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กหลายคนในแต่ละด้านแสดงให้เห็นว่าแม้เด็กจะยังมีพิสัยด้านความรู้และทักษะในระดับต่ำ แต่มีจิตพิสัยอยู่ในระดับสูง

จึงควรมีการจัดทำเกณฑ์การประเมินโดยจำแนกเป็นแต่ละด้านและแต่ละพิสัย โดยรวมพิสัยด้านความรู้และทักษะเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกณฑ์นี้ไม่แยกย่อยจนเกินไป จนยากเกินกว่าที่ครูคนอื่นๆ จะสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมได้โดยสะดวก

ตอนที่ 3 ผลการปรับปรุงหลักสูตร

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผลการทดลองใช้หลักสูตรไปดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ ซึ่งมีสาระการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดังแสดงในตารางต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงการเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับ
เด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ ฉบับร่าง(ก่อนการทดลองใช้) เป็นหลักสูตรฉบับ
ปรับปรุง (หลังการทดลองใช้)

หลักสูตรฉบับร่าง	หลักสูตรฉบับปรับปรุง
หลักสูตร	หลักสูตร
1. หลักการและเหตุผล ยาวมาก และมีส่วนที่ซ้ำซ้อนกับหลักการ	1. ความเป็นมา ปรับชื่อหัวข้อเพื่อเขียนเป็นความนำของ หลักสูตร
2. ปรัชญา ไม่มีการระบุไว้	2. ปรัชญา ระบุเพิ่มเติมเพื่อแสดงความเชื่อของ หลักสูตรว่าอยู่บนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
3. ความมุ่งหมาย ไม่มีการระบุไว้	3. ความมุ่งหมาย เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงเจตนารมณ์ของ หลักสูตร
4. จุดมุ่งหมาย ระบุไว้กว้างมากจนขาดความชัดเจน	4. จุดมุ่งหมาย กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยระบุ เป็นจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
5. จุดประสงค์ปลายทาง ระบุจุดประสงค์ปลายทางด้านภาษาไทย และด้านวัฒนธรรมไทย แต่ยังไม่ชัดเจนเนื่อง จากขาดข้อมูล	5. จุดประสงค์ปลายทาง ระบุให้ชัดเจนขึ้น และจำแนกออกเป็นพิสัย เพื่อให้สามารถระบุถึงลักษณะของผู้เรียนได้ ตรงและละเอียดขึ้น

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หลักสูตรฉบับร่าง	หลักสูตรฉบับปรับปรุง
<p>5. เนื้อหา ระบุไว้โดยใช้เนื้อหาภาษาไทยและเนื้อหาวัฒนธรรมไทยที่เหมาะสมกับเด็กวัย 5-8 ปี แต่เนื้อหาวัฒนธรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก และไม่สะท้อนหลักการสำคัญของทฤษฎีการศึกษาพหุวัฒนธรรม</p>	<p>5. เนื้อหา ปรับการจำแนกเนื้อหาด้านภาษาไทยและด้านวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของเด็กที่ต้องการความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง โดยจำแนกออกเป็นโครงสร้างเนื้อหาและรายละเอียดเนื้อหา</p>
<p>7. กระบวนการเรียนการสอน ไม่มีการระบุไว้</p>	<p>7. กระบวนการเรียนการสอน เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการตามหลักสูตร</p>
<p>8. สื่อการเรียน จำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ</p>	<p>8. สื่อการเรียน ระบุรายละเอียดของสื่อการเรียนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสื่อประเภทหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการตามหลักสูตรให้ชัดเจนขึ้น</p>
<p>9. การวัดผลและการประเมินผล จำแนกออกเป็นกาประเมินเพื่อปรับปรุงและเพื่อตัดสิน และระบุว่าใช้พอร์ตโฟลิโอเป็นเครื่องมือ แต่ยังขาดเกณฑ์การประเมินผล (rubric)</p>	<p>9. การวัดผลและการประเมินผล ระบุรายละเอียดเพิ่มเติมขึ้น และกำหนดเกณฑ์การประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผล</p>

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หลักสูตรฉบับร่าง	หลักสูตรฉบับปรับปรุง
<p>การนำหลักสูตรไปใช้</p> <p>1. การแปลงหลักสูตรสู่แผนการสอน ไม่ได้ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตร มีเฉพาะใน เอกสารประกอบหลักสูตร</p>	<p>การนำหลักสูตรไปใช้</p> <p>1. การแปลงหลักสูตรสู่แผนการสอน เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงรายละเอียดของการ ดำเนินการเพื่อนำหลักสูตรไปใช้</p>
<p>2. คุณสมบัติของครู ไม่มีการระบุไว้</p>	<p>2. คุณสมบัติของครู เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงคุณสมบัติของ บุคลากรที่จะจัดกิจกรรมตามหลักสูตร</p>
<p>3. บริบท ไม่มีการระบุไว้</p>	<p>3. บริบท เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงรายละเอียดของ หลักสูตรให้ชัดเจนขึ้น</p>
<p>4. ลักษณะผู้เรียนเมื่อแรกเข้า ไม่มีการระบุไว้</p>	<p>4. ลักษณะผู้เรียนเมื่อแรกเข้า เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงรายละเอียดของ ผู้เรียนตามหลักสูตร</p>
<p>5. การดำเนินการสำหรับเด็กที่มีพัฒนาการ แตกต่างกัน ไม่มีการระบุไว้</p>	<p>5. การดำเนินการสำหรับเด็กที่มีพัฒนาการ แตกต่างกัน เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงรายละเอียดในการ ดำเนินการตามหลักสูตร</p>
<p>6. ตารางเวลา ไม่มีการระบุไว้</p>	<p>6. ตารางเวลา เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงรายละเอียดในการ ดำเนินการตามหลักสูตร</p>

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หลักสูตรฉบับร่าง	หลักสูตรฉบับปรับปรุง
7. กิจกรรม ระบุไว้ โดยพยายามให้ครอบคลุมทั้ง กิจกรรมด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย	7. กิจกรรม ระบุรายละเอียดเพิ่มเติมขึ้น และเพิ่ม "กิจกรรมการใช้สื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เด็กปฏิบัติ เองที่บ้าน"
8. ค่าใช้จ่าย ไม่มีการระบุไว้	8. ค่าใช้จ่าย เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ การดำเนินการตามหลักสูตรให้ชัดเจนขึ้น
9. การทดลองหลักสูตร ไม่มีการระบุไว้	9. การทดลองหลักสูตร เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงรายละเอียดของการ ดำเนินการก่อนการนำหลักสูตรไปใช้จริง
10. การประเมินหลักสูตร ไม่มีการระบุไว้	10. การประเมินหลักสูตร เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงแนวทางตรวจสอบ หลักสูตร
11. การบริหารหลักสูตร ไม่มีการระบุไว้	11. การบริหารหลักสูตร เพิ่มเติมขึ้น เพื่อแสดงแนวทางการดำเนินการ ตามหลักสูตร

หลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ
(ฉบับปรับปรุง) มีสาระสำคัญ ดังนี้

หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาล สำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ

1. ความเป็นมา

โรงเรียนนานาชาติ เดิมเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้กับเด็กที่เป็นบุตรหลานชาวต่างประเทศที่เข้ามาพำนักในประเทศไทย แต่ในปัจจุบันรัฐบาลไทยอนุญาตให้เด็กไทยเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติได้ หลักสูตรสากลที่โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยใช้มิได้ครอบคลุมถึงหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย และโรงเรียนไม่สามารถจัดหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กไทยให้เหมาะสมและกลมกลืนกับหลักสูตรของโรงเรียน จึงทำให้เด็กกลุ่มนี้ต้องเรียนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยด้วยวิธีการที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการและลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก อีกทั้งยังมีความแตกต่างจากการเรียนวิชาอื่นๆ อย่างมาก ซึ่งเป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อเจตคติที่มีต่อภาษาไทยและความเป็นคนไทยของเด็กไทยเหล่านี้โดยตรง ซึ่งการขาดเจตคตินี้ย่อมส่งผลถึงการขาดทั้งความรู้และทักษะต่อไป ทั้งที่เด็กกลุ่มนี้เป็นทรัพยากรบุคคลซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมสำหรับประเทศไทยในอนาคต สมควรที่จะได้รับการพัฒนาให้สามารถใช้ภาษาไทยและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยในฐานะสมาชิกของสังคมไทย จนสามารถอยู่ร่วมกับสมาชิกในสังคมไทยได้อย่างไม่แปลกแยก และสามารถทำประโยชน์ให้กับประเทศไทยได้เต็มศักยภาพของตน

สมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทยจึงแต่งตั้งคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการและคณะครูจากโรงเรียนนานาชาติ เพื่อร่าง "หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติ" ซึ่งเป็นหลักสูตรระดับประเทศ โรงเรียนนานาชาติที่จะนำหลักสูตรนี้ไปใช้จำเป็นต้องพัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรระดับโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียนมากที่สุด ดังนั้น จึงต้องมีการพัฒนา "หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ" ขึ้นเพื่อเป็นหลักสูตรนำร่องสำหรับหลักสูตรระดับประเทศดังกล่าว และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียนของโรงเรียนนานาชาติแห่งอื่นๆ ต่อไป

2. ปรัชญา

การศึกษาควรเปิดโอกาสให้เด็กสัญชาติไทยในโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งมีพื้นฐานแตกต่างกันในด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย มีความรู้ความเข้าใจสภาวะทางวัฒนธรรมของตนเอง ตระหนักในคุณค่า ศักดิ์ศรี และความเสมอภาคของคนในวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมต่างๆ ทั่วโลก ตลอดจนเป็นสมาชิกของสังคมไทยและสังคมอื่นได้อย่างมีความสุข

3. ความมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาเด็กสัญชาติไทยที่เรียนในโรงเรียนนานาชาติให้เข้าใจความเป็นไทยของตนเอง สามารถใช้ภาษาไทยและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยได้อย่างภาคภูมิใจ สามารถอยู่ร่วมกับสมาชิกของสังคมไทยได้อย่างไม่แปลกแยก ตลอดจนสามารถศึกษาเหตุผลความเป็นมา เข้าใจ ความหมาย และที่มาของวัฒนธรรมไทยจนเข้าใจข้อดีและข้อจำกัดของสังคมไทย และมีจิตสำนึก ในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคมไทย

4. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

จุดมุ่งหมายทั่วไป

- 1) เพื่อพัฒนา เจตคติ ความรู้ และทักษะ ด้านภาษาไทยให้แก่ผู้เรียน
- 2) เพื่อพัฒนา เจตคติ ความรู้ และทักษะ ด้านวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้เรียน

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

- 1) เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย เห็นประโยชน์และคุณค่าของการใช้ภาษาไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย
- 2) เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถใช้ภาษาไทย และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยได้เหมาะสมกับบริบทของตน
- 3) เพื่อให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ทางภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงได้

5. จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติควรรวบรวมจุดประสงค์ปลายทางของหลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านภาษาไทย และด้านวัฒนธรรมไทย ดังนี้

1. ด้านภาษาไทย จำแนกตามทักษะภาษาไทย 4 ด้าน คือ

1.1 การฟัง

จำแนกตามพิสัยออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.1.1 ด้านเจตคติ

- มีเจตคติที่ดีต่อการฟังภาษาไทย

1.1.2 ด้านความรู้และทักษะ

- เป็นผู้ฟังที่ดีและมีมารยาทในการฟัง
- ปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ ได้ถูกต้อง
- ตอบสนองต่อเรื่องเล่าที่ได้ฟังอย่างเหมาะสม
- แสดงความคิดเห็นง่ายๆ เกี่ยวกับข้อความที่ได้ฟัง
- ตอบคำถามง่ายๆ ได้ถูกต้อง

1.2 การพูด

จำแนกตามพิสัยออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.2.1 ด้านเจตคติ

- มีเจตคติที่ดีต่อการพูดภาษาไทย

1.2.2 ด้านความรู้และทักษะ

- พูดโดยใช้คำ และข้อความง่ายๆ ที่ใช้ประจำในห้องเรียน
- เริ่มต้นการสนทนา และตอบคำถามง่ายๆ ได้
- เล่าเรื่องจากสิ่งที่ฟังโดยใช้คำพูดของตัวเองได้
- สื่อความต้องการ ความรู้สึก หรือขอความช่วยเหลือในเหตุการณ์ประจำวันได้
- เลือกคำและประโยคที่เรียนมาใช้ในสถานการณ์ที่คุ้นเคย
- มีมารยาทในการพูดและแสดงความคิดเห็นอย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

1.3 การอ่าน

จำแนกตามพิสัยออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.3.1 ด้านเจตคติ

- มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาไทย และมีนิสัยรักการอ่าน

1.3.2 ด้านความรู้และทักษะ

- อ่านคำคุ้นตา (จากการจำ) เช่น ชื่อของตนเอง คำในป้ายสัญลักษณ์
- อ่านโดยการคาดคะเนจากสิ่งชี้แนะ (clue) เช่น อ่านจากภาพ สถานการณ์ ความรู้เกี่ยวกับภาษา เช่น โครงสร้างประโยค ชนิดของคำ รูปตัวอักษร หรือ เสียงตัวอักษร
- อ่านจากการสะกดคำ
- เข้าใจความหมายของคำและข้อความสั้นๆ ที่อ่าน
- รู้จักตัวอักษรไทย

1.4 กวยเขียน

จำแนกตามพิสัยออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.4.1 ด้านเจตคติ

- มีเจตคติที่ดีต่อการเขียนภาษาไทย

1.4.2 ด้านความรู้และทักษะ

- ลอกคำ ข้อความ ให้สามารถใช้สื่อความหมายได้
- เขียนคำที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน
- เขียนส่งสารเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจ และสามารถตอบสนองได้
- แต่งประโยคสั้นๆ
- เขียนรายการและข้อความสั้นๆ ได้
- จดบันทึกง่ายๆ ได้

2. ด้านวัฒนธรรม ครอบคลุมถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวัฒนธรรมไทย

จำแนกตามพิสัยออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.1 ด้านเจตคติ

- เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น (Self Esteem)
- ภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของตนเอง และยอมรับวัฒนธรรมของผู้อื่น

- มีความสำนึกในวัฒนธรรมโลก เช่น การรักษาสีงแวดล้อม สิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก

2.2 ด้านความรู้และทักษะ

- รู้จักเอกลักษณ์ของตนเอง ทั้งด้านเชื้อชาติและภาษา (Ethnic & Language Identity)
- มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของผู้อื่น และเลือกปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์

6. เนื้อหา

6.1 โครงสร้างเนื้อหา

เนื้อหาในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาตินี้ เป็นส่วนเริ่มต้นของเนื้อหาในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักเรียนไทย โดยที่หลักสูตรดังกล่าว แบ่งเนื้อหาตามลักษณะและพื้นฐานของผู้เรียน กล่าวคือ แบ่งผู้เรียนตามกลุ่มอายุ และตามระดับชั้นในโรงเรียน และในแต่ละกลุ่มอายุยังแบ่งตามระดับความสามารถในการใช้ภาษาไทย เป็นระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง ดังนี้

ระดับต้น คือ นักเรียนที่ยังไม่มีพื้นฐานภาษาไทย

ระดับกลาง คือ นักเรียนที่ ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้บ้าง

ระดับสูง คือ นักเรียนที่ ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้ดี

ดังนั้นเนื้อหาสำหรับเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ จึงเป็นเนื้อหาสำหรับเด็กไทยชั้นอนุบาลปีที่สุดท้ายถึงชั้นประถมศึกษา 2 ปีแรก และมีพื้นฐานภาษาไทยระดับต้น คือเป็นกลุ่มเด็กยังไม่มีพื้นฐานภาษาไทยและจะเริ่มต้นเรียนเนื้อหาภาษาและวัฒนธรรมไทยจากหลักสูตรนี้

6.2 รายละเอียดเนื้อหา

เนื้อหาในหลักสูตรนี้มีลักษณะบูรณาการโดยใช้ หน่วยการเรียนรู้หรือหัวข้อ (Theme) ซึ่งอาจเป็นหน่วยการเรียนรู้เฉพาะหรือใช้หน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรปกติของโรงเรียนเป็นแกน แล้วบูรณาการกับเนื้อหาภาษาไทยและเนื้อหาวัฒนธรรมไทย ดังนั้นเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะบูรณาการกับเนื้อหาภาษาไทยและเนื้อหาวัฒนธรรมไทย โดยผู้สอนสามารถเลือกใช้เนื้อหาในส่วนที่เหมาะสมกับแต่ละหน่วยการเรียนรู้

รายละเอียดเนื้อหาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย มีดังนี้

1) เนื้อหาภาษาไทย

แบ่งหมวดหมู่เนื้อหาภาษาไทยตามวิธีการจำแนกได้ 4 วิธี คือ

1.1) จำแนกตามความมุ่งหมายในการสื่อสาร ได้แก่

- 1.1.1) ความมุ่งหมายในการเข้าสังคม เช่น การทักทาย การแนะนำตัว การขอบคุณ การเชื้อเชิญ
- 1.1.2) ความมุ่งหมายในการแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น การถาม การบอก การอธิบาย การเล่า
- 1.1.3) ความมุ่งหมายในการทำสิ่งที่มุ่งหวังให้สำเร็จ เช่น การขอร้อง การเสนอแนะ การบอกให้ทำ การสอน การตอบสนองคำขอร้อง ข้อเสนอแนะ
- 1.1.4) ความมุ่งหมายในการแสดงความรู้สึก เช่น การแสดงความชื่นชม การแสดงความเสียใจ การแสดงการยอมรับ การแสดงความสนใจ การแสดงความเป็นมิตร การแสดงการขอโทษ การแสดงความต้องการ
- 1.1.5) ความมุ่งหมายในการดำเนินการสื่อสารให้ราบรื่น เช่น การเรียก ความสนใจ การขอร้องให้พูดซ้ำหรืออธิบายความหมายของสิ่งที่กล่าวไป เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ การขอร้องให้บอกวิธีพูดหรือเขียนเป็นภาษาไทย

1.2) จำแนกตามบริบททางสังคม-วัฒนธรรม ได้แก่

- 1.2.1) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ใช้ภาษา เช่น การสื่อความคิดระหว่างเด็กกับเด็ก ในฐานะ พี่น้อง เพื่อน หรือเด็กชาย เด็กหญิง การสื่อความคิดระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เช่น กับผู้ใหญ่ที่รักใคร่ใกล้ชิด ผู้ใหญ่ที่คุ้นเคย และผู้ใหญ่ที่ไม่รู้จักคุ้นเคย ในฐานะ ลูกหลานที่เป็นเพศหญิงหรือเพศชาย หรือในฐานะผู้น้อยที่เป็นเพศหญิงหรือเพศชาย การสื่อความคิดระหว่างผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่ ในฐานะ เพื่อน พี่น้อง ญาติมิตร หรือคนที่ไม่คุ้นเคย
- 1.2.2) สถานภาพทางสังคม เช่น การสื่อความคิดระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ในครอบครัว เช่น ลูกกับพ่อแม่ การสื่อความคิดระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว เช่น นักเรียน กับ ครู อาจารย์ การสื่อความคิดระหว่างผู้รับบริการกับผู้ให้บริการ การสื่อความคิดระหว่าง

มรอาวาส กับพระสงฆ์ หรือนักบวช การสื่อความคิดระหว่าง สามัญชน
กับ กษัตริย์ หรือพระญาติ ราชวงศ์ การสื่อความคิดระหว่างผู้ได้
บังคับบัญชา กับผู้บังคับบัญชา

1.2.3) โอกาสและสถานการณ์ เช่น การสนทนากับเพื่อนและผู้ใหญ่ในชีวิต
ประจำวันหรือในโอกาสต่างๆ การเขียนข้อความเพื่อสื่อสารกับเพื่อน
และผู้อื่น

1.2.4) ลีลา เช่น การใช้ภาษาแบบเป็นทางการ หรือแบบไม่เป็นทางการ

1.3) จำแนกตามลักษณะการใช้ภาษาไทย ได้แก่

1.3.1) การฟัง เช่น การมีเจตคติที่ดีต่อการฟังภาษาไทย การเป็นผู้ฟังที่ดีและมี
มารยาทในการฟัง การปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ การตอบสนองต่อเรื่อง
ที่ฟังอย่างเหมาะสม การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามจากเรื่อง
ที่ฟัง เป็นต้น

1.3.2) การพูด เช่น การมีเจตคติที่ดีต่อการพูดภาษาไทย การมีมารยาทใน
การพูด และการแสดงความคิดเห็นอย่างถูกต้องตามกาลเทศะ การ
พูดโดยใช้คำและข้อความง่ายๆ ที่ใช้ประจำในห้องเรียน การเริ่มต้นการ
สนทนาและตอบคำถามง่ายๆ การเล่าเรื่องจากสิ่งที่ฟังโดยใช้คำพูดของ
ตัวเอง การสื่อความต้องการ ความรู้สึก หรือขอความช่วยเหลือใน
เหตุการณ์ประจำวัน เป็นต้น

1.3.3) การอ่าน เช่น การมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาไทย การมีนิสัยรัก
การอ่าน การอ่านคำค้นตา การอ่านโดยการคาดคะเนจากสิ่งชี้แนะ
การอ่านจากการสะกดคำ การเข้าใจความหมายของคำและข้อความ
สั้นๆ ที่อ่าน การรู้จักตัวอักษรไทย เป็นต้น

1.3.4) การเขียน เช่น การมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนภาษาไทย การลอกคำหรือ
ข้อความ ให้สามารถใช้สื่อความหมายได้ การเขียนคำที่คุ้นเคยในชีวิต
ประจำวัน การเขียนส่งสารเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจและสามารถตอบสนอง
ได้ การแต่งประโยคสั้นๆ การเขียนข้อความและรายการสั้นๆ การจด
บันทึกง่ายๆ เป็นต้น

1.4) จำแนกตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ได้แก่

- 1.4.1) อักษรวิธี หมายถึง แบบแผนที่ว่าด้วยตัวหนังสือ พร้อมทั้งวิธีเขียนอ่าน และใช้ตัวหนังสือให้ถูกต้องตามความนิยม แบ่งออกเป็น ลักษณะอักษร วิธีประสมอักษร และลักษณะการใช้อักษร
- 1.4.2) วจวิภาค หมายถึง การจำแนกถ้อยคำ แบ่งออกเป็น ลักษณะของคำ ชนิดของคำ และวิธีใช้ถ้อยคำ
- 1.4.3) วากยสัมพันธ์ หมายถึง ความเกี่ยวข้องกับต่างๆ ของคำพูดต่างๆ ในภาษาไทย แบ่งออกเป็น วลี และประโยค
- 1.4.4) ฉันทลักษณ์ หมายถึง แบบแผนลักษณะของคำประพันธ์ต่างๆ แบ่งออกเป็น ร้อยแก้ว และร้อยกรอง

2) เนื้อหาวัฒนธรรมไทย

เนื้อหาวัฒนธรรมไทยประกอบด้วย เนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) และวัฒนธรรมไทย ดังนี้

2.1) วัฒนธรรมมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม (Subjective and objective culture)

2.1.1) การศึกษาให้เข้าใจถึงเรื่องของวัฒนธรรมต้องมีทั้ง 2 ส่วน ควบคู่กัน

(1) วัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม สามารถศึกษาได้จากเรื่องของขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม การละเล่นต่างๆ เรื่องของศิลปกรรม เช่น ดนตรี นาฏศิลป์ สถาปัตยกรรม จิตรกรรม และเรื่องของวรรณกรรม เช่น นิทาน นิยาย บทละคร

(2) วัฒนธรรมที่เป็นนามธรรม สามารถศึกษาได้จากเรื่องของกฎระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติ บรรทัดฐาน ความคาดหวัง ค่านิยม ความเชื่อ และโลกทัศน์โดยทั่วไปของกลุ่มชน

2.1.2) การศึกษาวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมอื่นของเด็ก จำเป็นต้องศึกษาวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมควบคู่กับนามธรรม

2.2) ลักษณะเฉพาะของคนและลักษณะเฉพาะของกลุ่ม (Individuality and group identity) กับความเป็นคนไทย

2.2.1) ลักษณะเฉพาะของคนและความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

- (1) คนเราต้องต้องรู้จักลักษณะสำคัญของตนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา ศาสนา
- (2) เด็กไทยต้องรู้จักลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงความเป็นไทยของตน และปฏิบัติได้เหมาะสม

2.2.2) ลักษณะเฉพาะของกลุ่มและความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกของกลุ่มมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

- (1) คนเราแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตัวหลายประการ ซึ่งอาจติดตัวมาแต่เกิด หรือรับเอาไว้ในช่วงต่างๆ ของชีวิต ลักษณะที่เป็นรูปธรรมและ/หรือนามธรรมเหล่านั้นกำหนดความเป็นสมาชิกกลุ่มของผู้คน กลุ่มจึงเป็นการรวมคนที่มีลักษณะบางประการร่วมกันไว้ด้วยกัน
- (2) เด็กไทยคือผู้ที่รับลักษณะเฉพาะตัวที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมของสังคมไทยไว้ และถือเอาลักษณะดังกล่าวแสดงถึงความเป็นสมาชิกของสังคมไทย ลักษณะเฉพาะที่เป็นรูปธรรมที่แสดงความเป็นไทยสังเกตได้จาก เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา การปฏิบัติตนในชีวิต เป็นต้น ลักษณะเฉพาะที่เป็นนามธรรมที่แสดงความเป็นคนไทยสังเกตได้จาก ธรรมเนียมปฏิบัติ ค่านิยม ความคาดหวังของสังคม ความเชื่อทางศาสนา

2.2.3) การเป็นสมาชิกของหลายกลุ่ม

- (1) คนเราแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตัวหลายประการ จึงทำให้สามารถเป็นสมาชิกของกลุ่มหลายกลุ่มได้ คนที่มีลักษณะเฉพาะตัวหลายประการ และสามารถปรับตัวได้ดีย่อมสามารถเป็นสมาชิกของกลุ่มหลายกลุ่มได้
- (2) เด็กไทยที่มีลักษณะเฉพาะหลายประการในตัวและที่มีความรู้ความเข้าใจเหตุผลความเป็นมา ข้อดีและข้อจำกัดเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของสังคมไทยและสังคมอื่น ย่อมสามารถเป็นสมาชิกของสังคมไทยและสังคมอื่นได้อย่างมีความสุข

2.3) สภาวะทางวัฒนธรรมของคนและของกลุ่ม กับมุมมองที่หลากหลาย

2.3.1) ลักษณะเฉพาะตัวหลายประการของคน ทำให้เกิดสภาวะทาง

วัฒนธรรมได้มากกว่า 1 สภาวะ เช่น คนนั้นอาจมีสัญชาติไทย และ
เชื้อชาติอังกฤษ มีชื่อต้นเป็นภาษาไทย นามสกุลเป็นภาษาอังกฤษ ใช้
ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และมีชีวิตอยู่ในประเทศไทยและ
ประเทศอังกฤษ

2.3.2) ลักษณะเฉพาะตัวของคนมีทั้งที่เหมือนและต่างจากผู้อื่น ลักษณะเฉพาะ

ของสังคมหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นในวัฒนธรรมก็มีทั้งที่เหมือนและต่างจาก
วัฒนธรรมอื่น ทุกวัฒนธรรมมีเหตุผล ความเป็นมาที่ทำให้วัฒนธรรมนั้น
เหมาะสมกับคนในสังคมนั้น ทุกวัฒนธรรมย่อมมีข้อดี และข้อจำกัด
เช่นเดียวกับการที่คนบางคนทำบางสิ่งได้ดี และทำบางสิ่งได้ไม่ดี แต่
ทุกคนมีคุณค่าและศักดิ์ศรีในฐานะมนุษย์ วัฒนธรรมก็เช่นเดียวกัน มีทั้ง
ข้อดีและข้อจำกัด แต่ทุกวัฒนธรรมมีคุณค่าไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

2.3.3) ทุกวัฒนธรรมมีข้อดีที่ควรแก่การศึกษา ลักษณะเฉพาะกลุ่มในหลายสังคม

ซึ่งแสดงออกเป็นวัฒนธรรมมีข้อดีคล้ายๆ กัน ข้อดีเหล่านี้จึงเป็น
ลักษณะร่วมที่เป็นวัฒนธรรมโลกของมนุษยชาติ ซึ่งเชื่อมโยงจิตใจของ
คนในสังคมต่างๆ ในโลกเข้าไว้ด้วยกัน ตัวอย่างวัฒนธรรมโลก ได้แก่
สิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก การอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น เด็กไทยควรรู้จัก
ข้อดีของวัฒนธรรมไทย เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมโลกให้พัฒนายิ่งขึ้น

7. กระบวนการเรียนการสอน

ในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสามารถใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบต่างๆ ที่
ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ในที่นี้ขอเสนอแนะให้ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติและการศึกษา
แบบพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแนวการสอนเดียวกับทางโรงเรียนนานาชาติ ทั้งนี้เพื่อเอื้อให้เกิด
การเรียนรู้ได้โดยง่าย ครูควรใช้วิธีการและเทคนิคที่หลากหลาย เช่น การใช้นิทาน เกม เพลง
คำคล้องจอง การอภิปราย การสาธิต ทัศนศึกษา การแสดงละคร การอ่านร่วมกัน การเขียนร่วม
กัน การเล่าเรื่องซ้ำ ฯลฯ ทั้งนี้ควรเลือกให้เหมาะกับสถานการณ์และนิสัยในการเรียนรู้เพื่อให้เกิด
เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ รายละเอียดเกี่ยวกับการสอนของครูมีดังต่อไปนี้

1) การเลือกใช้ภาษาให้เหมาะในการสื่อสารกับเด็ก

สำหรับเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่งและเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ครูควรใช้ภาษาไทยเป็นหลัก โดยควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายขึ้นหรือใช้ภาษาท่าทางประกอบเมื่อเด็กไม่เข้าใจ

สำหรับเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ ครูควรใช้ภาษาไทยระดับที่ง่ายโดยการพูดอย่างชัดเจนประกอบกับภาษาท่าทาง และใช้ภาษาอังกฤษเมื่อเด็กไม่เข้าใจ

2) การปฏิสัมพันธ์กับเด็ก

ครูควรปฏิสัมพันธ์กับเด็กทุกคนในช่วงการจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ และปฏิสัมพันธ์กับเด็กเป็นกลุ่มย่อยและเป็นรายบุคคลในช่วงการทำกิจกรรมกลุ่มย่อยและรายบุคคล ตลอดจนปฏิสัมพันธ์กับเด็กทุกคนในช่วงการพักท่ายและการกล่าวลา

3) การปูพื้นฐานและการเตรียมตัวเด็ก

ครูจำเป็นต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งเพื่อปูพื้นฐานแก่เด็ก และช่วยในการเตรียมตัวเด็ก เช่น เมื่อมีกิจกรรมใหม่ที่เด็กไม่เคยปฏิบัติ ครูต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมนั้นแก่เด็ก ซึ่งอาจใช้วิธีอธิบาย สาธิต หรือให้เด็กทดลองทำกิจกรรมนั้น โดยอาจเลือกอธิบายกับทั้งกลุ่มใหญ่หรือกับเด็กกลุ่มย่อยที่เลือกทำกิจกรรมนั้นทีละกลุ่ม หรืออธิบายเป็นรายบุคคล โดยที่ครูจำเป็นต้องตรวจสอบความเข้าใจของเด็กก่อนการปฏิบัติกิจกรรมนั้นเสมอ เพื่อให้เด็กไม่ต้องประสบกับความยุ่งยากในการทำกิจกรรมนั้นจนหมดความสนใจไปก่อน หรือการที่ครูพบว่าเด็กเหนื่อยล้าและหิวมาจากการร่วมกิจกรรมตลอดวัน อาจจัดให้เด็กได้พักผ่อนด้วยการทำกิจกรรมที่เด็กสามารถผ่อนคลาย เช่น การอ่านหนังสือเป็นรายบุคคล เป็นต้น

4) การเสริมแรง

การเสริมแรงทางบวกจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเจตคติของเด็ก ควรมีการเสริมแรงทางบวกแก่เด็กที่ร่วมกิจกรรม ด้วยความพยายามและความตั้งใจ แม้ว่าผลของกรปฏิบัติกิจกรรมนั้นอาจถูกจำกัดด้วยระดับพัฒนาการทางกายและทางภาษา หรือถูกจำกัดด้วยความขาดประสบการณ์เดิมของเด็กก็ตาม

5) การควบคุมชั้นเรียน

ครูควรเข้าใจสภาพและปัญหาของเด็กที่มาเรียนหลักสูตรพิเศษนอกเวลาซึ่งจำเป็นต้องจัดหลังเลิกเรียนซึ่งเป็นเวลาที่เด็กที่เหนื่อยล้าจากการเรียนในหลักสูตรปกติ และทำให้เด็กบางส่วนอาจขาดสมาธิและความตั้งใจในการเรียน ครูควรยืดหยุ่นและความเคร่งครัดเรื่องระเบียบวินัยในช่วงต้นของการเรียนบ้าง เพื่อให้เด็กไม่เกิดความเครียดและเบื่อหน่าย จนมีเจตคติที่ไม่ดี

ต่อการเรียน นอกจากนี้กฎระเบียบในการควบคุมชั้นเรียนที่ใช้หลักสูตรนี้ควรเป็นไปในแนวทางเดียวกับการเรียนตามหลักสูตรปกติ

6) การแก้ไขข้อผิดพลาดของเด็ก

เนื่องจากเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียนตามวัฒนธรรมตะวันตก และขาดประสบการณ์ในวัฒนธรรมไทย เด็กบางคนจึงอาจทำข้อผิดพลาดทั้งเรื่องภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยบ่อยๆ ครูควรปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเข้าใจ และให้เวลาเด็กในการปรับตัวโดยใช้วิธีการตักเตือนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กค่อยๆ ปรับตัวแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเอง

7) เวลาในการดำเนินการสอน

เนื่องจากผู้เรียนในแต่ละกลุ่มมีประสบการณ์เดิมทางภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยที่แตกต่างกันมาก ดังนั้นครูที่สอนเด็กแต่ละกลุ่มและแต่ละคนจำเป็นต้องอาศัยการยืดหยุ่นเกี่ยวกับเวลาในการดำเนินการสอนโดยต้องจัดให้เหมาะสมกับความพร้อมของเด็กเหล่านั้น ครูไม่ควรตั้งความคาดหวังว่าเด็กแต่ละคนและแต่ละกลุ่มจะสามารถบรรลุจุดประสงค์ได้พร้อมกัน

8) การเชื่อมโยงกับวิชาอื่น

หลักสูตรนี้ควรมีการเชื่อมโยงกับวิชาอื่น เช่น เนื้อหาของวิชาไทยศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนทุกสัญชาติในชั้นเรียนปกติ หรือเนื้อหาในหัวข้อที่เด็กเรียนในหลักสูตรปกติของโรงเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนและขยายความรู้เดิมที่ได้เรียนผ่านภาษาอังกฤษมาสร้างความเข้าใจในเนื้อหานั้น ในแง่มุมที่แตกต่างจากเพื่อนร่วมชั้น อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจ ที่สามารถนำความเข้าใจนี้ไปนำเสนอในชั้นเรียนจากมุมมองของคนไทย

9) การเป็นแบบอย่าง

ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กทั้งในด้านภาษาไทย คือ เป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่อการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย มีความรู้และทักษะในระดับสูง และในด้านวัฒนธรรมไทย คือ เป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย และมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนคุ้นเคย และสนใจให้ผู้เรียนปฏิบัติตามได้โดยง่าย

10) การใช้คำถาม

ครูควรเลือกใช้คำถามทั้งระดับต่ำและระดับสูงกับผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางภาษาแตกต่างกันทุกกลุ่ม โดยในการถามระดับสูงบางครั้งอาจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตอบเป็นภาษาที่ถนัด ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดทั้งในด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยตามศักยภาพของตนโดยไม่ถูกปิดกั้นด้วยอุปสรรคทางการใช้ภาษา

11) การจัดกลุ่มเด็ก

ถ้าเด็กในแต่ละกลุ่มมีพื้นฐานทางภาษาแตกต่างกันมาก เช่น กลุ่มเด็กวัย 5 - 8 ปี ที่มีพื้นฐานทางภาษาแตกต่างกันออกเป็น 3 กลุ่ม คือ เด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่ง เป็นภาษาที่สอง และเป็นภาษาต่างประเทศ ควรจัดให้อัตราส่วนระหว่างเด็ก : ครู ประมาณ 8 : 1 แต่ถ้าสามารถจัดให้เด็กในแต่ละกลุ่มเป็นเด็กที่มีพื้นฐานทางภาษาอยู่ในกลุ่มเดียวกัน อาจขยายอัตราส่วนระหว่างเด็ก : ครู ได้ประมาณ 20 : 1 ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราส่วนในห้องเรียนของหลักสูตรปกติ

วิธีการจัดกลุ่มเด็กอาจทำได้หลายแบบ ด้วยวัตถุประสงค์ต่างๆ กัน เช่น จัดเด็กที่มีพื้นฐานภาษาใกล้เคียงกันไว้กลุ่มเดียวกัน เพื่อทำกิจกรรมการฟังร่วมกัน จัดเด็กที่มีพื้นฐานภาษาต่างกันเพื่อให้เด็กฝึกพูดอธิบาย แสดงความคิดเห็น และตรวจสอบความเข้าใจให้กัน

8. สื่อการเรียน

การคัดเลือกสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ตามหลักสูตรนี้ควรเน้นใช้สื่อที่เป็นสิ่งที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน (Authentic Materials) เพื่อให้เด็กได้เห็นลักษณะการใช้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในชีวิตจริง และเกิดการเรียนรู้จากสื่อเหล่านั้นได้โดยง่าย เช่น สัญลักษณ์ต่างๆ ที่พบบนถนนป้ายชื่อร้านค้า ชื่อขนมบนถุงขนมต่างๆ รายการโทรทัศน์และโฆษณา หนังสือพิมพ์ วารสาร การ์ตูน ฯลฯ

จำแนกสื่อการเรียนออกตามลักษณะ ดังนี้

1) จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1.1) สื่อสำหรับเด็ก เช่น กระดาษ เครื่องเขียน หนังสือภาพ หนังสือนิทาน
แถบบันทึกเสียง วิทยุทัศน์ เกม เป็นต้น

1.2) สื่อสำหรับผู้ปกครอง เช่น หนังสือ เอกสาร วิทยุทัศน์ เป็นต้น

2) จำแนกตามลักษณะการใช้ ได้แก่

2.1) สื่อสำหรับจัดกิจกรรมในห้องเรียน เช่น กระดาษ เครื่องเขียน เกม หนังสือ
 เป็นต้น

2.2) สื่อสำหรับให้ยืมกลับไปใช้ที่บ้าน เช่น หนังสือภาพ หนังสือนิทาน วิทยุทัศน์
 แถบบันทึกเสียง เกม เป็นต้น

3) จำแนกตามประเภทของสื่อ ได้แก่

- 3.1) สื่อที่เป็นของจริง เช่น ตัวเด็กเอง บุคคลรอบตัว ผลไม้ไทย ขนม ของขบเคี้ยว ขวดน้ำดื่ม ป้ายโฆษณา ภาชนะ อุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น
- 3.2) สื่อที่เป็นของจำลอง เช่น หุ่นจำลอง ตุ๊กตา ของเล่น เป็นต้น
- 3.3) โสตทัศนอุปกรณ์ เช่น วีดิทัศน์ แถบบันทึกเสียง ภาพถ่าย ภาพวาด เป็นต้น
- 3.4) หนังสือสำหรับเด็ก ที่ได้คัดเลือกให้เหมาะกับระดับพัฒนาการทางภาษาและระดับความสนใจของเด็ก อีกทั้งการคัดเลือกหนังสือนี้ยังสอดคล้องกับเกณฑ์ในการเลือกหนังสือตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ(Whole Language) เพื่อเอื้อต่อการใช้ในการจัดกิจกรรมแบบใช้วรรณกรรมเป็นฐาน(Literature Based) ได้แก่
 - 3.4.1) หนังสือที่มีเนื้อหาส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับหน่วย “อัน”
 - 3.4.2) หนังสือที่มีเนื้อหาส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย
 - 3.4.3) หนังสือที่มีเนื้อหาส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยทั้งที่เป็นหนังสือสารคดี และหนังสือบันเทิงคดี
- 3.5) สื่อที่ผลิตขึ้นตามวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น เกมภาษา เอกสารให้ความรู้สำหรับผู้ปกครอง เป็นต้น
- 3.6) อุปกรณ์ และเครื่องเขียน เช่น กระดาษ ดินสอ สี กระดาน กระดานชนวน ชอล์ก บัตรรอยพร ของจดหมาย เป็นต้น

9. การวัดผลและการประเมินผล

1) ลักษณะของการวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วย

- 1.1) การประเมินระหว่างภาค (Formative) ซึ่งเป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาเด็ก โดยที่ครูสามารถนำผลที่ได้จากการประเมินระหว่างภาคมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อจัดเตรียมกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มต่อไป โดยอาจจัดการประเมิน 3 ครั้ง ในแต่ละภาคเรียน
- 1.2) การประเมินปลายภาค (Summative) ซึ่งเป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตัดสินผลการเรียนของเด็กเมื่อสิ้นสุดแต่ละภาคการศึกษา หรือปีการศึกษา

2) วิธีการวัดผลและประเมินผล

- 2.1) ใช้การประเมินจากสถานการณ์จริง(Authentic assessment) โดยครูและเด็กเลือกชิ้นงานที่ได้จากการปฏิบัติงานในการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย เพื่อนำมาจัดไว้ในแฟ้มสะสมงาน(Portfolio) จากนั้นนำมาตัดสินตามเกณฑ์ด้านภาษาไทยและด้านวัฒนธรรมไทย ซึ่งจัดแบ่งตามพิสัยออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านจิตพิสัย และด้านพฤติกรรมพิสัยและทักษะพิสัย โดยแต่ละด้านจำแนกออกเป็น 3 ระดับ เพื่อตัดสินระดับความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคน การทราบพัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะเป็นประโยชน์สำหรับครูอย่างมาก โดยใช้ข้อมูลนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของครู และการจัดเตรียมกิจกรรมหรือสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กต่อไป
- 2.2) ใช้แฟ้มสะสมงานเป็นเครื่องมือในการอภิปรายกับผู้ปกครองและครูคนอื่น กล่าวคือ ครูและเด็กสามารถใช้แฟ้มสะสมงานนี้เป็นสื่อและหลักฐานในการอภิปรายเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาและวัฒนธรรมไทยของเด็ก ร่วมกับเด็ก ผู้ปกครอง ตลอดจนครูประจำชั้น และครูที่จะสอนภาษาและวัฒนธรรมเด็กแต่ละคนต่อไป

3) เกณฑ์ในการประเมินผล

แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ ภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย

ภาษาไทย จำแนกออกตามลักษณะการใช้ภาษาไทยออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

(1) การฟัง

(1.1) ด้านเจตคติ

ระดับที่ 1 ฟังภาษาไทยเฉพาะเมื่อจำเป็นหรือถูกขอร้องในการเรียนกลุ่มใหญ่

ฟังอย่างไม่ตั้งใจและไม่มีการตอบสนอง

ระดับที่ 2 ติดตามฟังข้อความ คำสั่ง ประกาศหรือนิทานภาษาไทยของครู

ด้วยความสนใจ ตอบสนองคำสั่งสั้นๆ ง่ายๆ ของครู

ระดับที่ 3 ยิ้มแย้ม แสดงท่าติดตามฟังด้วยความสนใจ ตอบสนอง

บทสนทนาหรือเรื่องที่ฟังอย่างต่อเนื่องในโอกาสที่เหมาะสม

(1.2) ด้านความรู้และทักษะ

- ระดับที่ 1 เข้าใจเฉพาะคำที่ได้เรียน หรือใช้เป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนในห้องเรียน โดยบางครั้งครูต้องพูดซ้ำและชัดเป็นพิเศษ หรือพูดซ้ำให้ฟัง บางครั้งถ้าครูใช้คำที่ต่างไปจากเดิมต้องขอให้ครูอธิบายเป็นภาษาอังกฤษให้ฟัง
- ระดับที่ 2 เข้าใจประโยคสั้นๆ ที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวันโดยผู้พูดไม่จำเป็นต้องพูดซ้ำและชัดเป็นพิเศษ หรือแปลเป็นภาษาอังกฤษให้ฟัง
- ระดับที่ 3 เข้าใจประโยคที่ยาวและซับซ้อนแต่มีใจความง่ายๆ ในบทสนทนาในชีวิตประจำวัน แต่ยังไม่ใคร่เข้าใจเรื่องที่ไม่คุ้นเคยที่ได้ยินจากวิทยุ โทรทัศน์ ลำโพงกระจายเสียง หรือโทรศัพท์

(2) การพูด

(2.1) ด้านเจตคติ

- ระดับที่ 1 พูดภาษาไทยเฉพาะเมื่อมีความจำเป็นหรือถูกขอร้อง
- ระดับที่ 2 เลือกพูดภาษาไทยกับคนไทยหรือตอบเป็นภาษาไทยเมื่อมีคนพูดภาษาไทยด้วย
- ระดับที่ 3 ยิ้มแย้ม หรือแสดงท่าติดตามบทสนทนาด้วยความสนใจ มีส่วนร่วมในจังหวะที่เหมาะสม พยายามพูดภาษาไทย แม้จะไม่รู้คำศัพท์แต่ก็ถามเพื่อจะได้มีส่วนร่วม

(2.2) ด้านความรู้และทักษะ

- ระดับที่ 1 พูดไม่คล่อง ออกเสียงบางเสียงไม่ชัด พูดถ่ายทอดความคิดและความต้องการไม่ต่อเนื่อง ยังต้องใช้ภาษาอังกฤษปน บางครั้งยังสับสน ในการเลือกใช้ข้อความที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม
- ระดับที่ 2 พูดคล่อง ออกเสียงเพี้ยนบ้าง ถ่ายทอดความคิดความต้องการโดยใช้ข้อความง่ายๆ สั้นๆ ได้ อาจต้องถามคำศัพท์ภาษาไทยบ้าง ยังไม่รู้จักเลือกใช้ข้อความที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม

ระดับที่ 3 พุดคล้อง ออกเสียงชัดเจน ถ่ายทอดความคิดและความต้องการ
ได้กระจ่าง ต่อเนื่อง เลือกใช้ข้อความอย่างเหมาะสมกับบริบททาง
สังคมวัฒนธรรม

(3) การอ่าน

(3.1) ด้านเจตคติ

ระดับที่ 1 อ่านหนังสือภาษาไทยในช่วงเวลาเรียนเฉพาะเมื่อได้รับมอบหมาย
จากครู มีความสนใจสั้น แม้เลือกเล่มที่สนใจแล้วก็อ่านข้ามๆ ไม่
สนใจอ่านเล่มใดเล่มหนึ่งจนจบ

ระดับที่ 2 สนใจเลือกอ่านหนังสือภาษาไทยในช่วงเวลาเรียนนอกเหนือจากที่ครู
มอบหมาย

ระดับที่ 3 อ่านหนังสือภาษาไทยในช่วงเวลาเรียนนอกเหนือจากที่ครูมอบหมาย
อย่างมีสมาธิต่อเนื่อง สนใจยืมหนังสือภาษาไทยไปอ่านต่อ
นอกเวลาเรียน ชักถามวิธีอ่านเมื่อพบคำหรือข้อความใหม่ๆ

(3.2) ด้านความรู้และทักษะ

ระดับที่ 1 สามารถจำได้ว่าตัวอักษรหรือข้อความในหนังสือและในสิ่งแวดล้อม
รอบตัวเป็นภาษาไทย

ระดับที่ 2 สามารถอ่านคำสั้นๆ หรือตัวอักษรในสิ่งแวดล้อมที่คุ้นเคยได้ อ่าน
หนังสือง่ายๆ โดยการคาดคะเนจากภาพและบริบทเป็นส่วนใหญ่
และจากการจำคำที่คุ้นเคยบางคำได้

ระดับที่ 3 สามารถอ่านคำหรือข้อความในสิ่งแวดล้อมรอบตัว หนังสือง่ายๆ
ประเภทต่างๆ หรือคำประพันธ์ง่ายๆ ได้ถูกต้องจากการจำและการ
คิดสะกด

(4) การเขียน

(4.1) ด้านเจตคติ

ระดับที่ 1 เขียนภาษาไทยเฉพาะเมื่อครูมอบหมายในช่วงเวลาเรียน บางครั้ง
บ่นเบี่ยงงานที่ครูมอบหมายไม่เสร็จในช่วง ครูต้องคอย
กำกับใกล้ชิด

ระดับที่ 2 เขียนภาษาไทยที่ครูมอบหมายในช่วงเวลาเรียนได้เสร็จทุกครั้ง โดยครู
ไม่ต้องคอยกำกับใกล้ชิด

ระดับที่ 3 รับผิดชอบงานที่ครอบคลุมหมายในชั่วโมงและเป็นการทำงาน วิริ่งงานเขียนเองเพิ่มเติมจากที่ครูสั่งเพื่อให้งานดีขึ้น

(4.2) **ด้านความรู้และทักษะ**

ระดับที่ 1 เขียนตัวอักษรไทยได้บางส่วนโดยเขียนอักษรบางตัวได้ถูกจาก ความจำและการลอกตามแบบบางคำ ทิศทางการเขียนยังไม่ถูกต้อง ใช้ภาพ สัญลักษณ์ หรือตัวอักษร หรือคำ สื่อความหมายในงานเขียน

ระดับที่ 2 ลอกหรือเขียนอักษรหรือคำที่คุ้นเคยได้คล่องและถูกต้อง ทิศทางการเขียนถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

ระดับที่ 3 เขียนตัวอักษรไทยที่ใช้บ่อยได้เองโดยไม่ต้องดูแบบ ทิศทางการเขียนถูกต้อง ใช้ประโยคสั้นหลายประโยคได้ถูกต้องและต่อเนื่องเมื่อทำงานเขียน

วัฒนธรรมไทย

(1) **ด้านเจตคติ**

ระดับที่ 1 ไม่เต็มใจ ต่อต้าน แสดงท่าอึดอึดใจที่ต้องปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย กล่าวถึงวัฒนธรรมไทยหรือคนไทยด้วยท่าที่ไม่ยกย่อง ไม่สนใจเรื่องวัฒนธรรมไทย ยกย่องวัฒนธรรมอื่นมากกว่า

ระดับที่ 2 ยอมรับ ไม่ต่อต้านหรือดูถูกวัฒนธรรมไทย แต่ไม่ถึงกับชื่นชมเห็นคุณค่า สนใจศึกษาหรือปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

ระดับที่ 3 แสดงออก พูดถึงความเป็นไทยของตนด้วยความชื่นชม ซาบซึ้ง เห็นคุณค่าภูมิใจ สนใจศึกษาหรือปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย เลือกใช้ภาษาไทยและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยเมื่อพบคนไทย ขณะเดียวกันก็ยกย่องวัฒนธรรมอื่น

(2) **ด้านความรู้และทักษะ**

ระดับที่ 1 ไม่รู้จักสัญลักษณ์ สิ่งของ วันสำคัญ หรือกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ไม่ยอมรับความเป็นไทยของตน สับสนเกี่ยวกับความเป็นไทยของตนและผู้อื่นรอบตัว ยังไม่รู้จักหรือมักลืมปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยง่ายๆ แม้นในห้องเรียนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย ไม่เข้าใจสภาวะหลายวัฒนธรรมของตน มีการโต้แย้งกับผู้อื่นว่าวัฒนธรรมใดดีกว่ากัน

ระดับที่ 2 รู้จักวัฒนธรรมไทย เข้าใจสภาวะหลายวัฒนธรรมของตน สามารถปฏิบัติ
ตนตามวัฒนธรรมไทยง่ายๆ ในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเมื่อพบคนไทย

ระดับที่ 3 รู้จักวัฒนธรรมไทย เข้าใจและสามารถเลือกปฏิบัติตนทั้งตามวัฒนธรรมไทย
และวัฒนธรรมสากลได้อย่างเหมาะสมกับบุคคลและโอกาสทั้งในห้องเรียน
และนอกห้องเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำหลักสูตรไปใช้

1. การแปลงหลักสูตรสู่แผนการสอน

ครูสามารถแปลงหลักสูตรสู่แผนการสอนได้โดยการปฏิบัติตามลำดับขั้นต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาของหลักสูตร
- 1.2 กำหนดหน่วยการสอน (Theme)
- 1.3 สร้างแผนภูมิสหสัมพันธ์เนื้อหา (Thematic Webbing)
- 1.4 สร้างโครงการสอน (Thematic Unit Plans)
- 1.5 สร้างแผนการสอน (Lesson Plans)
- 1.6 สร้างสื่อการเรียนการสอน

(ตัวอย่างการดำเนินการเพื่อแปลงหลักสูตรสู่แผนการสอนอยู่ในเอกสารประกอบหลักสูตร)

2. คุณสมบัติของครู

การสอนตามหลักสูตรนี้จัดเป็นการสอนภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศสำหรับเด็กเล็ก ครูจำเป็นต้องมีพื้นฐานที่สำคัญ คือ เป็นผู้ที่มีความรักเด็ก สามารถทำงานเกี่ยวกับเด็กได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการพูดทั้งสองภาษาได้เป็นอย่างดีเพียงพอที่จะเป็นต้นแบบสำหรับเด็ก ตลอดจนมีความสามารถในการทำงานร่วมกับเด็ก ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบ

หน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญของครู ได้แก่ การสอน การวินิจฉัยปัญหาด้านการเรียนของเด็ก ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดกิจกรรม ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียน ประเมินผลและตัดสินผลการเรียน เป็นต้น

3. บริบท

หลักสูตรนี้จัดทำขึ้นสำหรับการจัดกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับเริ่มต้น ซึ่งเป็นหลักสูตรนอกเวลาเรียนปกติของโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตรคือเด็กสัญชาติไทยที่มีอายุระหว่าง 5 - 8 ปี ซึ่งเรียนในชั้น K2 ถึง Year3 ของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

หลักสูตรนี้ได้จัดขึ้นเพื่อเป็นการปูพื้นฐานการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ โดยจัดขึ้นอย่างสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนภาษาไทยตามหลักสูตร International Baccalaureate (IB) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่นักเรียนชั้นมัธยมปลายของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทุกคนต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐาน IB จึงจะได้รับการยอมรับ

เข้าศึกษาต่อจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วโลก โดยที่หลักสูตร IB นี้คาดหวังให้เด็กเรียนภาษาไทย และวรรณกรรมในภาษาไทยควบคู่ไปกับภาษาอังกฤษ จึงจัดให้มีการเรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเลือก ดังนั้นการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยตามหลักสูตรนี้จะเป็นการเตรียมตัวเด็กสำหรับการเรียนวิชาภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศในตามหลักสูตร IB ในระดับมัธยมของโรงเรียนนานาชาติต่อไป

หลักสูตรนี้สามารถนำไปปรับใช้ในบริบทของโรงเรียนนานาชาติที่จัดกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมไทยในช่วงเวลาปกติของโรงเรียน การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรนี้สามารถปรับใช้กับเด็กที่มีอายุน้อยกว่าที่กำหนดไว้ได้ เนื่องจากการสอนภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศสำหรับเด็กเล็กจะได้ผลดียิ่งขึ้น และสามารถปรับใช้กับการจัดกิจกรรมในระดับที่สูงขึ้นต่อไป โดยสื่อการเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนี้ ได้จัดขึ้นอย่างครอบคลุมสำหรับเด็กที่มีพัฒนาการแตกต่างกัน ดังนั้นจึงสามารถนำไปปรับใช้สำหรับเด็กที่มีระดับพัฒนาการและความสามารถทางภาษาสูงกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม

4. ลักษณะผู้เรียนเมื่อแรกเข้า

ผู้เรียนตามหลักสูตรนี้ เป็นเด็กสัญชาติไทยที่มีอายุระหว่าง 5-8 ปี ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก และมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยน้อยมาก เนื่องจากผู้เรียนเป็นผู้ที่เกือบไม่เคยใช้ภาษาไทยเลย จนถึงเป็นผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษทั้งในการเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน ดังนั้นจึงถือว่าเป็นผู้ไม่มีพื้นฐานภาษาไทย และอาจจะจำแนกลักษณะผู้เรียนตามตามพื้นฐานด้านภาษาไทยและด้านวัฒนธรรมไทย ดังนี้

4.1 พื้นฐานด้านภาษาไทย เด็กไทยที่เรียนในโรงเรียนนานาชาติ มีสถานะเป็นเด็กสองภาษาที่มีพื้นฐานภาษาไทยที่แตกต่างไปจากเด็กไทยที่เรียนในโรงเรียนปกติ และยังมีพื้นฐานภาษาไทยที่แตกต่างกันเป็นอย่างมากในหมู่เด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติด้วยตนเอง กล่าวคือ

4.1.1 เด็กที่ใช้ภาษาไทยที่บ้าน กับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทย และเมื่อมาโรงเรียนใช้ภาษาอื่น เด็กจะใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

4.1.2 เด็กที่ใช้ภาษาไทยที่บ้าน กับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทยและอื่น และเมื่อมาโรงเรียนใช้ภาษาอื่น เด็กจะเป็นเด็กสองภาษาที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

4.1.3 เด็กที่ใช้ภาษาอื่นที่บ้าน กับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทยและภาษาอื่น และเมื่อมาโรงเรียนใช้ภาษาอื่น เด็กจะเป็นเด็กสองภาษาที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

- 4.1.4 เด็กที่ใช้ภาษาอื่นที่บ้าน กับผู้ปกครองที่ใช้ภาษาอื่น และเมื่อมาโรงเรียนใช้ภาษาอื่น เด็กจะใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ
- 4.2 พื้นฐานด้านวัฒนธรรมไทย เด็กไทยที่เรียนในโรงเรียนนานาชาติ มีประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยแตกต่างจากเด็กไทยที่เรียนในโรงเรียนปกติ กล่าวคือ
- 4.2.1 เด็กไทยที่มาจากครอบครัวไทย ที่อยู่ในวัฒนธรรมไทยที่บ้าน เมื่อมาโรงเรียนอยู่ในวัฒนธรรมต่างประเทศ มีความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมไทยเป็นพื้นอยู่เดิม
- 4.2.2 เด็กไทยที่มาจากครอบครัวสองเชื้อชาติ ที่อยู่ในวัฒนธรรมไทยและต่างประเทศที่บ้าน เมื่อมาโรงเรียนอยู่ในวัฒนธรรมต่างประเทศ มีความคุ้นเคยกับทั้งสองวัฒนธรรม
- 4.2.3 เด็กไทยที่มาจากครอบครัวสองเชื้อชาติ ที่อยู่ในวัฒนธรรมต่างประเทศที่บ้าน เมื่อมาโรงเรียนอยู่ในวัฒนธรรมต่างประเทศ ขาดความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมไทย

ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนอาศัยการถ่ายโอนจากความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนเป็นอย่างมาก

5. การดำเนินการสำหรับเด็กที่มีพัฒนาการแตกต่างกัน

การจัดกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ โดยทั่วไปพบว่า เด็กที่ร่วมกิจกรรมในแต่ละกลุ่ม ที่แม้จะมีพื้นฐานการใช้ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มเดียวกันก็ยังมีระดับพัฒนาการที่แตกต่างกันมาก การตรวจสอบระดับพัฒนาการของเด็กในสัปดาห์แรกของกิจกรรมจะทำให้ทราบเกี่ยวกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน จากนั้นครูจำเป็นต้องจัดเตรียมกิจกรรมและวิธีดำเนินการที่เหมาะสมกับเด็กเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเด็กที่แตกต่างกัน 2 กลุ่มคือ

1) เด็กที่มีพัฒนาการทางภาษาและวัฒนธรรมไทยในระดับต่ำ

เด็กกลุ่มนี้มักต้องการความช่วยเหลือและต้องการการมีปฏิสัมพันธ์กับครูมากเป็นพิเศษ เด็กต้องการกิจกรรมที่มีความง่าย ไม่ซับซ้อน ไม่ใช้ความรู้และทักษะในระดับสูงนัก แต่ต้องเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ ที่เด็กสามารถประสบความสำเร็จได้โดยง่าย เพื่อเป็นการจูงใจและเป็นการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน

2) เด็กที่มีพัฒนาการทางภาษาและวัฒนธรรมไทยในระดับสูง

เด็กกลุ่มนี้มักต้องการกิจกรรมที่ท้าทาย น่าสนใจ เด็กต้องการประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของตน เด็กบางคนต้องการทำกิจกรรมระดับที่มีความยากที่อาศัยความรู้และทักษะในระดับสูง โดยเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นรายบุคคล เพื่อให้เด็กได้พัฒนาไปเต็มตามศักยภาพของตน

6. ตารางเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนตามหลักสูตร คือ 1-2 ปีการศึกษา โดยใน 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 16 ครั้ง คือ 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในโรงเรียน 48 ชั่วโมง และจัดให้เด็กนำสื่อไปปฏิบัติเองที่บ้านครั้งละ 30 นาที เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ดังนั้นรวมเป็นเวลาที่ใช้ในการเรียนที่โรงเรียนและการปฏิบัติที่บ้าน 72 ชั่วโมง อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่ระบุไว้เป็นการกำหนดขั้นต่ำ โรงเรียนสามารถขยายเวลาสอนได้ตามความเหมาะสม

ตารางเวลาตามหลักสูตรนี้จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนอย่างยืดหยุ่น โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ระดับพัฒนาการของผู้เรียน กิจกรรมในชั้นเรียนปกติ หรือกิจกรรมตามวาระที่มีความสำคัญทางภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย โดยในภาคการศึกษาที่ 1 อาจจัดกิจกรรมดังนี้

สัปดาห์แรก ครูควรใช้ช่วงเวลาในสัปดาห์แรกทำความรู้จักเด็กให้มากที่สุด เช่น อาจขอข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์เดิมทางภาษาและวัฒนธรรมของเด็ก ตรวจสอบพื้นฐานทางภาษาไทยของเด็กโดยการจัดกิจกรรมที่เอื้อให้ทราบระดับพัฒนาการทางภาษาไทยของเด็ก เช่น การเล่นเกมต่างๆ ทั้งนี้ในสัปดาห์แรกนี้ครูจำเป็นต้องจัดเตรียมกิจกรรมที่ท้าทายและน่าสนใจสำหรับเด็ก เพื่อเป็นการดึงดูดใจให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนต่อไป

สัปดาห์ที่สองและสัปดาห์ที่สาม ครูอาจจัดกิจกรรมตามหัวข้อและตามความสนใจของเด็กอันจะนำไปสู่การพัฒนาเด็กตามจุดมุ่งหมายในด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย

สัปดาห์ที่สี่ นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมตามหัวข้อและตามความสนใจของเด็กแล้ว ครูควรทำการตรวจสอบระดับพัฒนาการของเด็ก โดยเปรียบเทียบกับในสัปดาห์แรกเพื่อจะได้ทราบพัฒนาการของเด็ก และสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการสอน เช่น การจัดกลุ่มผู้เรียน การเตรียมสื่อการเรียน ฯลฯ ในช่วงต่อไป

สัปดาห์ที่ห้าถึงสัปดาห์ที่เจ็ด ครูควรจัดกิจกรรมตามหัวข้อและความสนใจของเด็กตามที่ได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับเด็กแต่ละคนจากข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบระดับพัฒนาการของ

เด็ก โดยต้องจัดให้มีกิจกรรมที่มีระดับความยากง่ายหลากหลายเพื่อท้าทายและดึงดูดใจผู้เรียนที่มีระดับพัฒนาการแตกต่างกัน

ลำดับที่แปด นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมแล้ว ครูควรตรวจสอบระดับพัฒนาการของเด็ก เพื่อนำไปใช้ในการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแต่ละคนต่อไป และควรเตรียมตัวเด็กสำหรับการร่วมกิจกรรมในภาคการศึกษาต่อไป

7. กิจกรรม

ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ให้ความสำคัญกับเด็กเป็นอันดับแรก โดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการ ความต้องการ และความสนใจของเด็ก มุ่งให้เด็กได้พัฒนาเจตคติ ความรู้ และทักษะทางด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย โดยการบูรณาการเนื้อหาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยเข้าด้วยกัน จัดเป็นกิจกรรมที่เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language) สัมพันธ์ทักษะฟังพูดอ่านเขียน ผสมกับแนวคิดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม (Multicultural Education) ตามแนว Transformation Approach

แบ่งกิจกรรมออกเป็น

1) กิจกรรมที่จัดในโรงเรียน ได้แก่

- 1.1) กิจกรรมประจำวันที่มุ่งใช้ภาษาและวัฒนธรรมในชีวิตจริง ซึ่งมุ่งเน้นเนื้อหาภาษาไทยในลักษณะที่จำแนกตามความมุ่งหมายในการสื่อสาร และจำแนกตามบริบททางสังคมวัฒนธรรม และเนื้อหาวัฒนธรรมไทยด้านความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง
- 1.2) กิจกรรมการเรียนการสอนตามหน่วย ซึ่งมุ่งเน้นเนื้อหาภาษาไทยในลักษณะที่จำแนกตามลักษณะการใช้ภาษาไทย
- 1.3) กิจกรรมที่จัดขึ้นตามโอกาสพิเศษ ซึ่งมุ่งเน้นเนื้อหาวัฒนธรรมไทยด้านความคิดรวบยอดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

2) กิจกรรมที่ขอความร่วมมือจากทางบ้าน ได้แก่

- 2.1) กิจกรรมที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดในโรงเรียน
- 2.2) กิจกรรมการใช้สื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เด็กปฏิบัติเองที่บ้าน

8. ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรนี้ ได้แก่

ค่าอุปกรณ์ เครื่องเขียนที่หลากหลายและเพียงพอสำหรับเด็กทุกคน เช่น ดินสอ ดินสอสี ปากกา สีเมจิก สีเทียน ยางลบ กระดาษสีต่างๆ กระดาษชานอ้น ซอติก กระดาษ กาว เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เช่น กระดาษ ผ้าสำหรับทำกระเป๋าอ่านและคำตัดเย็บ เอกสารต่างๆ ที่จัดเตรียมสำหรับเด็กและผู้ปกครอง หนังสือสำหรับเด็ก แดบบันทึกเสียงนิทานสำหรับเด็ก วัสดุทัศนศึกษานิทาน และสารคดีสำหรับเด็ก แดบบันทึกเสียงสำหรับบันทึกเสียงอ่านหนังสือของครูและเสียงอ่านของเด็ก เกมการศึกษา บัตรภาพ บัตรคำ หุ่นมือ หุ่นนิ้ว ตราขายาง แทนประทับตราขายาง ร่องตัวอักษร ฯลฯ

ค่าใช้จ่ายในการเตรียมตัวเด็กให้พร้อมสำหรับการเรียน และสร้างความคุ้นเคยกับการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย ได้แก่ ขนมไทย ผลไม้ไทยชนิดต่างๆ ภาชนะ ช้อน ส้อม ฯลฯ

สำหรับโรงเรียนที่มีงบประมาณมากเพียงพอก็อาจจัดให้มีสื่อการเรียนจำนวนมากสำหรับให้เด็กยืมไปใช้ที่บ้าน หรือสำหรับให้ผู้ปกครองจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยที่บ้านเพิ่มเติม ก็จะช่วยให้การพัฒนาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น

9. การทดลองหลักสูตร

เนื่องจากหลักสูตรนี้ได้ทดลองใช้กับเด็กเพียง 8 คน เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา (8 สัปดาห์) ซึ่งถือว่ายังไม่ได้มีการทดลองใช้ทั้งหลักสูตร ในภาคนำหลักสูตรไปใช้จริงควรมีการทดลองใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การทดลองนำร่อง

โรงเรียนที่ต้องการใช้หลักสูตร อาจทำการทดลองนำร่องได้โดยการทดลองจัดกิจกรรมตามหลักสูตรสำหรับเด็กที่เริ่มต้นเรียนภาษาไทยซึ่งมีพื้นฐานภาษาไทยอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น กลุ่มเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่หนึ่งเพียง 1 กลุ่ม ใน 1 ภาคการศึกษา เพื่อศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต แล้วนำผลการวิเคราะห์นี้มาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สามารถนำไปใช้จริงได้ดียิ่งขึ้น

2) การทดลองภาคสนาม

โรงเรียนที่มีความพร้อม อาจจัดให้มีการทดลองภาคสนามต่อจากการทดลองนำร่อง เช่น การทดลองจัดกิจกรรมตามหลักสูตรนี้สำหรับเด็กที่เริ่มต้นเรียนภาษาไทยซึ่งมีพื้นฐานภาษาต่างกันแต่ละกลุ่ม จนครบทุกกลุ่ม เป็นเวลา 1 ปีการศึกษา หรือจัดกิจกรรมตามหลักสูตรโดยปรับขึ้นเพื่อนำไปใช้สำหรับเด็กที่มีพื้นฐานภาษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

10. การประเมินหลักสูตร

ความสำเร็จของหลักสูตรนี้ สามารถประเมินได้จาก

1) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

หลักสูตรนี้ถือว่าประสบความสำเร็จถ้าหลังจากจบหลักสูตรแล้วผู้เรียนส่วนใหญ่พัฒนาเจตคติทางภาษาไทยและทางวัฒนธรรมไทยถึงระดับ 3 และพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยถึงระดับ 2 หรือมีการพัฒนาด้านเจตคติ และด้านความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างน้อย 1 ระดับ

2) ความพึงพอใจของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรนี้ถือว่าประสบความสำเร็จถ้าผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและครูส่วนใหญ่พึงพอใจหลักสูตร

11. การบริหารหลักสูตร

โรงเรียนที่จะอนุมัติให้นำหลักสูตรนี้ไปใช้ ควรศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปได้และภาวะความรับผิดชอบของโรงเรียนและบุคลากร ทั้งในส่วนของค่าใช้จ่ายและกิจกรรมที่จะจัดขึ้น ทั้งนี้เพราะในการดำเนินการตามหลักสูตรนี้ จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการสอนซึ่งแตกต่างจากที่โรงเรียนเคยดำเนินการเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นต้องมีผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรง และต้องอาศัยการสนับสนุนต่างๆ จากทางโรงเรียน บุคลากร ตลอดจนผู้ปกครอง เพื่อให้การพัฒนาภาษาและวัฒนธรรมไทยของเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร

โรงเรียนที่สนใจจะนำหลักสูตรนี้ไปใช้ สามารถศึกษารายละเอียดได้จากวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ ที่ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ และสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย